

رویکرد تازه به ارتباطات سنتی

گفت و گو با دکتر محمد مهدی فرقانی

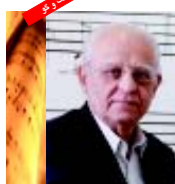
دکتر محمد مهدی فرقانی در کتاب «درآمدی بر ارتباطات سنتی در ایران» می‌گوید: «با اینکه سخن گفتن از «ارتباطات سنتی» در عصر بزرگراههای اطلاعاتی و ارتباطی در جامعه اطلاعاتی، شاید از منظر مدرنیسم نوسنی واپس‌گرایانه به حساب آید، اما اگر مدنیت‌توانند یا نتوانند نقش‌ها و کارکردهای جلوه‌ی نظام‌های ارتباطی سنتی را مورد بازنگری یا دست‌کم مطالعه قرار دهند، خود به نوعی سست مذهب، ضدتفرقی و ضد تمدن تبدیل خواهد شد.»

به بهانه این کتاب به سراغ این استاد ارتباطات رفتیم. او با وجود مشغله‌های بسیار زیاد و استراحت بین دو کلاسش را به ما اختصاص داد تا درباره پروژه ارتباطات سنتی، پیوند اینگونه از ارتباطات با تکنولوژی‌های نوین و اهمیت آن به گفت‌وگو بنشینیم.

۱۰

زخمه‌ای بزرگ اثر

استاد حسین دهلوی و پیوند شعر و موسیقی آوازی

حسین دهلوی را پیشتر به خاطر آثار گرانبایی که در زمینه موسیقی جمعی ایرانی و موسیقی سفونیک نوشته است می‌شناسیم. اما حسین دهلوی در کنار ساخت موسیقی به چاپ کتاب هم پرداخته است. آثاری که وی چاپ کرده شامل نت‌های آثار خودش و همچنین همکاری در نگارش کتاب‌های آموزش تنبک یا حسین تهرانی و آموزش گیتارن با ملایحه سجیدی است.

در کنار این آثار مهم‌ترین اثر چاپ شده وی کتابی است تحت عنوان «پیوند شعر و موسیقی آوازی» که نزدیک به چهل و چند سال روی آن کار کرده است و بالاخره در سال ۱۳۹۸ توسط انتشارات ماهور به چاپ رسیده و در سال بعد یعنی در سال ۱۳۹۸ برنده جایزه کتاب سال شد. حسین دهلوی در این کتاب سعی کرده است تا ظرافت‌های پیوند شعر و موسیقی آوازی را خارج از ردیف‌ها، دستگاه‌ها یا گوشه‌های موسیقی ایرانی به علاقه‌مندان موسیقی (البته فارسی‌زبان) نشان دهد.

۱۴

کتابخانه

نشر: آموزش‌های ترکیبی
عبدالحسین آرتینک

کیمیایی کتاب‌های میانه فریدون صدیقی

لالایی‌ها، رزم‌نامه مابراشته همه سرزمین‌ها

سید کاظم حافظیان رضوی
یر سر تربیت ما چون گدازی همت خواه

سید محمود
تاوان عشق

نصرت‌الله حدادی

ISSN: 1029-3345
www.ketabehafte.com

شنبه ۲۳ خرداد ۱۳۸۸
۱۳ ربیع الثانی ۱۳۲۳
۴ و ۲۰۰۳
شماره ۱۲۴، پیاپی ۵۱۱
۲۲ صفحه، ۱۰۰ تومان

مفترض شد

کار تازه فرهنگستان هنر
چهارمین شماره خیال منتشر شد. خیال فصلنامه پژوهشی در زمینه هنر است که به وسیله فرهنگستان هنر جمهوری اسلامی ایران منتشر می‌شود. در این شماره آثاری از مجتبی مطهری الهامی، فرزانه طاهری، بهمن نامور مطلق، کورش صفوی، سیما وزیرتیا، فرزین فراداش، مهناز شایسته، فریلا محمدیان، محمد شهبان و نورالله نصرتی منتشر شده است.

فرهنگ کتابخوانی

یادداشت محمد تقی صالح پور

۵

استاد غلام حسین امیرخانی از دوران دانش‌آموزی می‌گوید روی تکه چوب هم خط می‌نوشتم

بسیار آرام است. همانند عطر خوش تسلیمن و زیبایی‌های پیدا و پنهان، درخشی برقرار را می‌ماند که فروتنی و تواضع شیوه اصلی برخوردش با دیگران است. حتی جوان‌ترین مراجعه‌کنندگان به خود را نیز مأمور نمی‌کند. پاسخ‌هایش از روی صبر و با لطف و چارخوب فکری مبین است. گویی دریافته که نسبتی با حقیقت به چه میزان است و نیز به قول مولانا درک و دریافت کرده که همه حقیقت نزد وی نیست و این نکته را در توصیه‌ها و آموزه‌هایی که به دیگران می‌گوید می‌توان بوضوح دریافت. دانش آموز سال‌های دور این فتنه ما غلام حسین امیرخانی است. وقتی با وی گفت‌وگو را آغاز می‌کنیم که جلوی رویش «تاریخ فلسفه» ویل دورانت را نهاده و تا نیمه‌های آن را هم خوانده است. خود می‌گوید سخت به این کتاب علاقه‌مند است. گفت‌وگویی ما را با وی بخوانید.

۱۳

... و دو مجموعه ویژه

◆ **گفت و گو با جبارنگیر نصری اشرفی پژوهشگر و سرپرست فرهنگ و ازگان تبری و مجموعه ققنوس**

◆ **انتشار ۵۷۹ عنوان کتاب در یک هفته**

◆ **سراهنه کتاب در ایران به ازای هر شش نفر یک جلد است**

◆ **یادداشت‌ها** راسنه مک لوهان

◆ **کتابخانه‌ای برای شیمی پژوهان** کتاب‌های مجانی مجانی

◆ **آتشی که با انکار خاموش نمی‌شود!** در حاشیه حریق در کتابخانه موزه ملک تهران

۱۶

آثار امام خمینی (ره) در پایگاه اینترنتی

آثار امام خمینی (ره) در پایگاهی اینترنتی با همین نام عرضه می‌شود. حمیدرضا آینه‌دیده، بنیاد اندیشه اسلامی و ایستگاه به سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی این پایگاه را راه‌اندازی کرده است که در آن وصیتنامه، آثار الشعر و توضیح المسائل امام فاضل مدظله العالی، علاقه‌مندان می‌توانند به نشانی www.amam-khomeini.com مراجعه کنند. این پایگاه، همچنین دارای صفحاتی چون زندگینامه، خاطرات، مقاله، امام از نگاه جهانیان، دیدگاه‌های امام به روایت تصویر و صدای بار است.

حضور ایران در نمایشگاه بین‌المللی کتاب کره جنوبی

هفتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب کره جنوبی با شرکت ۱۹۱ ناشر داخلی و خارجی از ۱۸ کشور جهان، از جمله ایران، در محل نمایشگاه‌های دائمی سئول گشایش یافت. در غرفه ایران که به همت سفارت ایران در کره، جنوبی و سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی برپا شده، بیش از ۶۰ عنوان کتاب در زمینه‌های فرهنگی، هنری و ایران‌شناسی ارائه شده است. همچنین تعدادی لوح نشرده (کتاب‌های صوتی) نیز در معرفی آثار شعری بزرگ به نمایش گذاشته شده است. در این نمایشگاه هفت روزه ۶۶ مؤسسه خارجی از جمله از آلمان، ژاپن، فرانسه، هند، ژاپن، چین، آمریکا و کره، ژاپن، بیشتر کتاب‌ها و محصولات فرهنگی این نمایشگاه را نشان کره جنوبی در زمینه کودکان و نوجوانان ارائه دادند.

انتشار ۵۷۹ عنوان کتاب در یک هفته

در هفته منتهی به ۱۴ خرداد، ۵۷۹ کتاب منتشر شده است. به گزارش روابط عمومی مؤسسه خانه کتاب، بر اساس آمار موجود در بانک اطلاعاتی این مؤسسه، این تعداد عنوان کتاب در شمارگان ۲ میلیون و ۶۰۰ هزار و ۵۵۰ جلد منتشر شد که شمارگان متوسط هر عنوان ۲ هزار و ۹۰۰ جلد بود.

بیست و هشتم خردادماه برگزار می‌شود

نخستین مجمع عمومی انجمن تصویرگران کتاب کودک

هیأت مؤسس انجمن تصویرگران کتاب کودک در اطلاعیه‌ای از اعضای خود خواست تا در نخستین نشست مجمع عمومی انجمن که به منظور تصویب اساسنامه، انتخاب اعضای اصلی و علی‌الدلیل هیأت هیأت مدیره و بازرس اصلی و علی‌الدلیل انجمن در تاریخ ۲۸ خرداد ماه جاری در محل سالن آفتاب تئاتر موزه هنرهای معاصر برگزار می‌شود، شرکت کنند. در این اطلاعیه آمده است: «تصویرگری می‌تواند شامل طراحی کتاب‌های ویژه‌ای دیگری به تشخیص عروسکی، طنزی، صنادار، پارچه‌ای، شکفتنی (pop-up)، کتاب‌های الکترونیکی و موارد دیگری به تشخیص هیأت مؤسس یا هیأت مدیره باشد». شرط عمومی عضویت در این انجمن، تصویرگری دست کم پنج کتاب تصویری (picture book) منتشر شده برای مخاطبان کودک و نوجوان از تولد تا ۱۲ سالگی عنوان شده است و تکمیل درخواست نامه عضویت برای تصویرگرانی که تاکنون فرم تقاضای عضویت را تکمیل نکرده‌اند الزامی است.

بیبانه کانون نویسندگان ایران

کانون نویسندگان ایران با صدور بیانه‌ای نسبت به اخبار نویسندگان افغان کرد، در این بیانه آمده است: «بهره‌آسیب‌های هواداران که به جامعه نویسندگان وارد آمده است، هنوز ادامه زندان و اختیارات و اذیت به طرز چشمگیری خود را تحمل می‌کند. هنوز ناصر زرافشان در زندان است و علیرضا جباری محکوم است».

استعفا جمعی از نویسندگان دفتر ادبیات و هنر مقاومت حوزه هنری

جمعی از نویسندگان دفتر ادبیات و هنر مقاومت در یک اقدام غیرمنتظره، همکاری خود را با این دفتر قطع کردند. این در حالی است که دو ماه پیش از این عده طی مراسمی تجلی به عمل آمده بود. لازم به ذکر است دفتر ادبیات و هنر مقاومت حوزه هنری طی ۱۵ سال فعالیت خود، قریب ۵۰۰ عنوان کتاب با موضوعات مختلف پیرامون دفاع ۸ ماهه تولید و منتشر کرده است. روزنامه ایران با ذکر این خبر می‌افزاید: «با استعفا این عده سرشکست دفتر ادبیات و هنر مقاومت در راه‌های از ایام فرورفته است. از میان استعفایندگان می‌توان به افرادی چون نادر داریان، احمد دهقان، مصطفی کاشفی و محمود جوادبخت اشاره کرد».

سرانه کتاب در ایران:

به ازای هر شش نفر یک جلد

فهرست کتاب‌های امسال کتابخانه‌های عمومی کشور گفت: سرانه کتاب در ایران یک جلد به ازای هر شش نفر و سرانه مطالعه هشت دقیقه به ازای هر نفر است. محمدحسین ملک احمدی افزود: این رقم یک پانزدهم سرانه کتاب در دنیا است و چنین آماری شایسته کشوری با چنین سابقه فرهنگی نیست. وی خاطرنشان ساخت: «حالت فعلی بروز این مشکل از کمبود فضای کتابخانه‌ها ناشی نمی‌شود. علت اصلی آن کمبود فرهنگ مطالعه در میان تشریح جامعه به رغم افزایش رشد جمعیت در کشور است».

۲۰ میلیون خسارت

آتش‌سوزی در انبار انتشارات ماهور

انبار انتشارات ماهور که در محله شهرک صنعتی کاشان واقع است، در روز شنبه ۱۳ خرداد، آتش گرفت. در این آتش‌سوزی، بیش از ۲۰ میلیون تومان خسارت وارده شد و نزدیک به ۴۰ هزار CDD و تعدادی از کتاب‌های آن در آتش سوختند. محمد موسوی مدیر انتشارات ماهور در گفت‌وگو با خبرنگار کتاب هفته علت آتش‌سوزی را برپاب ترفه از سوی دانش‌آموزان عنوان کرد و گفت: حدود ساعت ۸ بعد از ظهر بود که ناگهان صدای شعله‌های آتش را شنیدیم و بلافاصله به آتش‌نشانی زنگ زدیم که خوشبختانه به دلیل نزدیکی ایستگاه آتش‌نشانی آتش‌نشانی سریع مهار شد. اما خسارت آتش به گستره‌ای بود که در همین مدت کوتاه بیش از ۲۰ میلیون تومان CDD کتاب‌ها در آتش سوختند. از کتاب‌ها مذکور بیمه نوده است و با این حادثه به نظر می‌رسد که باید برای بیمه انبارهای ناآرام‌تر تنهائی اندیشید.

بررسی ریخت‌شناسی آثار پیشکوتان داستان ایران

خانه داستان ایران اقدام به برگزاری سلسله جلسات بررسی ریخت‌شناسی آثار پیشکوتان داستان ایران کرده است. یکشنبه گذشته در اولین برنامه، آثار نادر ابراهیمی بررسی شد. به گزارش روابط عمومی خانه داستان این برنامه با حضور کیومرث پوراحمد، استاد رضا سید حسینی و همایون سپهر در رابطه با آثار نادر ابراهیمی و در بررسی مباحث تصویر، انیمیشن و کارگردانان در اثر وی و روبریکو جامعه‌شناسی این آثار برگزار شد. سخن‌گویی مسؤل خانه داستان ایران هدف از برگزاری این سلسله جلسات را شناخت ساختاری و تکنیکی نویسندگان پیشرو عنوان کرد.

بهار از چاپ بخاطر ده روز پیش می‌باشد
کتابخانه ویرایش مدیا
 ارائه بهترین خدمات ویرایشی
 حرفه‌ای - سریع - خلاقانه
 روزهای تعطیل
 یکشنبه و دوشنبه: ساعت ۱۰ تا ۱۲ بعد از ظهر
 شماره‌های تماس: ۹۲۴۲۳۸۸ - ۹۲۴۲۳۸۹
 تلفن: ۹۲۴۲۳۸۸ - ۹۲۴۲۳۸۹
 تهران: ۲۲۵۸۱۱۲

کتاب‌ها
خوبه‌خانه اینترنتی کتاب
 ارسال به سراسر ایران
 www.BestAbAn.com

آپارتمان فروشی
 با موقعیت انباری
 واقع در همسایگی پهنک دانش
 مکان: خیابان شهاب
 تلفن: ۹۲۴۲۳۸۸ - ۹۲۴۲۳۸۹

کتابخانه بازرسی‌گستر
 تخصصی‌ترین مرکز تخصصی کتابخانه‌های عمومی ایران
 ارائه خدمات تخصصی کتاب‌ها، روزنامه‌ها و مجله‌ها
 مجموعه‌های ارزشمند از ایران، افغانستان، قزاقستان، تاجیکستان و غیره
 ۱۳۵۰۰ تومان به بالا
 شماره‌های تماس: ۹۲۴۲۳۸۸ - ۹۲۴۲۳۸۹
 تهران: ۲۲۵۸۱۱۲

مجموعه کتاب‌های ویژه‌ی دانش‌آموزان برتر المپیاد

مجموعه سوالات پرسش‌های تئوری و تشریحی
 ۱. المپیادهای ریاضی (از ابتدا تا کنون)
 ۲. المپیادهای ریاضی ایران (فرصت اول - دوم - سوم - چهارم - پنجم - ششم - هفتم - هشتم - نهم - دهم - یازدهم - دوازدهم)
 ۳. المپیادهای ریاضی جهان ۱۹۸۵
 ۴. المپیادهای ریاضی جهان ۱۹۹۷
 ۵. المپیادهای ریاضی جهان ۱۹۹۸
 ۶. المپیادهای ریاضی جهان ۱۹۹۹
 ۷. مجموعه مقالات ریاضی
 ۸. المپیادهای ریاضی روزی
 ۹. اصول و فنون ترکیبات

کانون فرهنگی آموزش (قلم‌چی)
 ۸۳۱۹۱۶۱

بسته‌بندی و خودبسته‌ها تا هزینه پیک‌ها و عوامل فروش ما...-

الان تو از مالی تان به چه صورت است؟
در حال حاضر برقیار از سفر داریم و ان‌شاءالله می‌رسیم به روزی که طرف ۶ماه اول سال آینده به سود برسیم.

اتاق نویسی

بنگاه ادبی نویسندگان ایران از دیگر پرورده‌های شرکت خدمات رفاهی است؛ اولین آژانس ادبی ایران است که وظیفه هموار نمودن فروش بین‌المللی آثار ایرانی را در سایر کشورها فراهم نموده است و ضرورت آن هم برمی‌گردد چه‌جمله چند میلیون ایرانی‌های مقیم خارج که علاقه وافری به کتاب‌های فارسی دارند ولی به آنها دسترسی ندارند!

در اتاق‌نویسا که مسئول امور بین‌الملل آن‌ختم کاتلمی است می‌گردد و قرار دارد که به‌سبک جهانی تقسیم‌بندی زمانی برای استفاده از آن‌ها شده است تا اصبح ختم کاتلمی هستند.

◆ گوناگون نشر می‌توانند بدون محدودیت موضوعی و گروه سنی، تمامی عناوین کتاب‌های چاپ شده خود را به صورت رایگان در این سایت معرفی نمایند

از ۳تا۱۱سرگروه‌های پیک‌ها و از ۳به بعد هم مئیر مالی و اداری از آن استفاده می‌کنند.ضمن اینکه این اتاق چه‌جای پیک برای استراحت و تفریحی لبی و استفاده می‌کنند. نکته که می‌تکم داخل همین اتاق کوچک هم کلی کتاب

ولی چشمه شده ورم هم قرار دارد.

پایگاه هم‌مخاونده برای گسترش فرهنگ ایرانی

دوختی از نامیشکاد فرهنگ‌ت در لرن آن آمدیم.ادبیام سایت مرکز کتاب ایران به تنهایی پاسخگو نیست و نیاز به یک wesitemyسایت‌های هم‌خانه‌ادب احساس می‌شود که هدف از ایجاد آن ایجاد ارتباط بین تمام ایرانی‌های دنیا هم در حوزه کتاب و هم موسیقی، نقاشی و کارهای گسترش و عرضه فرهنگ ایران رانداغازی کردیم که همه پایسند ایران‌نما بشمار پیشینی می‌کنند.این حمایت عبارتند از:

۱- I.B.C.۱ (برگه کتاب ایرانیان)

۲- I.C.C.۲ (کتابچه چه‌جای ایران- سرگرمی‌های مشخص کودکان)

۳- I.C.C.۳ (کتاب‌های لرن اطلاعات سنتفی خاتم‌ها)

۴- E.C.C.۴ (برگه تفریحات ایران- شامل مطالب نقاشی و موسیقی و تفریحی و...)

۵- I.S.C.۵ (برگه علم ایرانیان)

۶- A.B.G.O.O.S.H.۶ (یک‌گوشی‌ترین سایت دنیا، یک سایت با مطالب طنز)

فراسی می‌گوید:این سایت‌ها علاوه‌آزایس و انگلیسی هستند ولی قرار است ۱۰زبانه شوند. در میان آنها سایت I.B.C (برگه کتاب ایران) نگاه تجاری به کتاب دارد ولی بقیه فرهنگی هستند»

طرح‌های ابتکاری دیگر

وی در مورد دیگر طرح‌های این شرکت می‌گوید: ۶۱نمایشگاه‌چاپری کتاب با محور قرار کل مجامع وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و هماهنگی شهرداری‌های مناطق مختلف تهران را می‌تواند بر پا کرد.همه طرح باران مهربان که مقدماتش را فراهم کردیم و قرار است بعد از ماه‌های محرم و صفر اجرا شوند.دیگر پروژه‌هاست: به‌علاوه طرح کتابخانه‌های سیار محلی که کتاب اجاره می‌دهند و هواگون‌وبسایلی نقلیه آن‌طراحی شده‌در حال آماده‌سازی هستند و در حال گردآوری نیروهای اجرایی آن هستیم.»

کیبود فضا: بزرگترین مشکل ما

این شرکت انقدر پرسرعت دارد.

بزرگترین مشکل ما کمبود جااست ماه‌های اجنا که زیرزمین به ۲۰۰تیری داریم.اواسانی این را می‌گویند مکان‌حداقل ۲۰۰تیری داریم.اواسانی این را می‌گویند و باهم می‌رویم.به حیاط فضایی ایجاد کرده‌اند.به نام داخل چادرهای خیمه فضایی ایجاد کرده‌اند.به نام فضایی صنعتی.قرار است وقتی هوا گرم‌تر شود، چند میز و صندلی داخل آن قرار دهند ولی فعلاً پرسرعت است از کتاب و کارتن و...آنها‌های این زیرزمین با مشکل‌های فیزی پلاستیکی که عرضه‌های موجود در نمایشگاه‌ها تفکیک شده‌اند. اتفاق دیگر، موموتاً آبیرو است. کتاب‌ها روی زمین پخش است و سه نفر در حال بررسی آنها هستند.

تلف‌گرفته‌های دیگر که قرار است انبار شود، حمل تجمیع کتاب‌های بسته‌بندی شده است که صبح به صبح یک‌دام می‌رند و برمی‌گرداند.کتاب‌های بسته‌بندی شده در ۶اقبص سنجی کنار هم چیده شده‌اند.

کتر حسین شادین (فداندیشک) مسؤزل پروژه پیک فرهنگی از مشکلات آن می‌گوید: یکی از مشکلات ما برخورداری مردم با نیروهای ما (یک‌های کتاب) است. برخی به آنها نام و دینیتورهای ادبی نگاه می‌کنند و بارها شده به چه‌جای آماده‌داد.الله‌به‌خورده‌های خوبی هم داشته‌ایم که در سازمان‌ها از آنها پذیرایی کرده و حتی به آنها جایزه هم داده‌اند. آنها دیگر ما کتاب نخریدن مردم است.به قول چه‌جای یک‌هم چیزی غیر از کتاب مردم است. نمی‌فروختیم. در این برمی‌گردد به فرهنگ مردم ما. اما مشکل اصلی ما شرف از چاپ کوچک شرکت، مشکل ورود به مراکز مستورنی، ادارات و سازمان‌هاست.پروژه آموزش و پرورش چون مدارس مکان اصلی عرضه کتاب‌های ما هستند، بارها مکاتبه کرده‌ایم ولی جواب...»

یادداشت

نکته یک کتابخوان حرفه‌ای به یک کتابفروشی

فضای مدنی برای دوستداران کتاب

من نیز دا یکی از خوانندگان و کتابخوانان حرفه‌ای که یکی از کارهای مستمر و پیوسته‌اش، بازدید از کتابفروشی‌ها و خرید کتاب از آنها است، نوشته‌های مهمی که گفت‌وگوی کتاب‌هنف را با کتابفروش طرح نو خوانند، برخی نکات به دفتش رسید که نوتکته‌های حاصل بازدیدش از این کتابفروشی را با خوانندگان کتاب‌هنف در میان نهاد. ضمن دعوت از سایر فرهنگیان و کتابخوانان حرفه‌ای، که دستی به قلم دارند و می‌توانند نکته‌ای را درباره حوزه‌های مختلف کتاب و نشر بنگارند، برای ارسال مطلب به کتاب‌هنف، این نوشته را بخوانید.

بنازی در خیابان سرخپور، خیابان حسین عربعلی نش قهوه فجمه انتشارات طرح نو کتابفروشی مغفوش رانداغازی کرده است. ساختمان اجری رنگ با و بترین‌های نشته‌ای دل‌با، چشم‌هارا به مسافت کتاب و کلاهی فرهنگی دعوت می‌کند. عیران‌آخروانه توجه نشان به مجموعه‌ای که به هیات جوانی نشسته و در حال خواندن کتاب است جلب می‌شود. عناصری می‌گفت از زمانی که این کتابفروشی رانداغازی شده‌د فزندن در خانه به نقلیه از مجسمه به همان صورت چهار زانو می‌نشیند و کتابی که درست در خواندن غرق می‌شود. با یادکرد کتابفروشی و پله‌هایی که مشربان را به ححن کتابفروشی هدایت می‌کند از فضایی مغفوات با کتابفروشی‌های سنتی حکایت می‌کند. داخل کتابفروشی با بهره‌گیری از قفسه‌های چوبی و چوب‌بنه‌های هورنگ با چوب و استفاده از ترکیبی از سنگ و چوب برای تزئین کف، به محیط کتابفروشی گرما و آرامش بخشیده است که دوست می‌داری بیشتر درنگ کنی، گویی کتاب‌ها در این فضا از رنگ و بویی دیگر برخوردارند. موضوع غالب در قفسه‌ها، با برشتی اشارات طرح نو کتاب‌های علوم انسانی است. زمانه تاریخ، علوم اجتماعی، روانشناسی و فلسفه، مسائلی موسیقی ملامت بخش شده از ضبط صورت در فضا عظمت تیزوق و آشنایی با کتاب را با آرامش دلچسبی توأم می‌کنند. به چر کتاب‌های داخل قفسه میزهایی ویژه با طراحی زیاده شده است که گونه‌گون‌نظر کتاب‌ها را در دسترس مخاطب قرار می‌دهدو در کنارهم می‌زها جلای برای نشستن و با حوصله دیدن کتاب درنظر گرفته شده است.

میزی که به کتاب کودک و کلاهای فرهنگی کودکانه اختصاصی دارد از جنلیت و تنوع برخوردار است؛ مواجهه شده‌اند که کودکان با این بخش شادی و طراوت خاصی به کتابفروشی می‌بخشد.

به رغم آنکه فضای کتابفروشی چندان بزرگ نیست، اما تقسیم فضا و تنوع عرضه کالا و کتاب رضایت خاطر مراجعه‌کننده را تا مین می‌کند. در بخشی از کتابفروشی درست روبه‌روی پنجرهان مابلی گذاشته شده که در اکثر مواقع جایگاه اهل قلم و نویسندگانی است که کتاب‌هایشان را طرح نو چاپ و نشر کرده است. حضور صاحبزنان و فرهنگدان کشور در کتابفروشی طرح نو موقعیت مشخصی است که دوستداران کتاب می‌توانند با آنان به گفت‌و شنود بپردازند و در جریان تازه‌ترین تعقیبات‌های فرهنگی در عرصه کتاب و فرهنگ قرار بگیرند. پیش از همه تاملاتی از حسین خسروچرندی مخاطب را به خود می‌خوانند. تاملات آسان‌هایی کنترالی از کتاب مناسب باحسب سواد و نگاهشان، به گونه‌های متفاوت کتابی در دست گرفته‌اند. به تصویر کشیده است. نقلی مفهومی خسروچرندی قلمی است از تامل نقاشی درباره کتابی که به نخواد نقد محل تأمل هر مردمان اقع می‌شود. کتابفروشی طرح نو تسل تازه‌ای از کتابفروشی را در معرض دید دوستداران کتاب قرار داده است تا هر چند در درنگی کوتاه، در محیطی لذت‌بخش قرارند وقت با کتاب را تجربه کنند.

گوناوه

آموزش و پرورش استان اصفهان، ۳۵ درصد مدارس این استان از فضای خاصی کتابخانه‌ای برخوردار نیستند.

۱- می‌تواند نسبت ادبی کتاب و کودک و نوجوان با عنوان «زمان، نمود و وجه در زیان فارسی» و جلسه نقد کتاب‌های غیرنخبلی این

مجله با موضوعیت کتاب «بخاینم و بویبینم ویژه دانش آموزان اول دبستان در خانه کتاب برگزار شد.

۲- نشست و سومین جلسه نقد و بررسی کتاب دفاع مقدس ویژه نهم و دهم و آحاد هاه نوشته نعمت‌الله سلیمانی در سان اجتماعات مرکز مطالعات امام حسین(ع) روبه‌روی دانشگاه تهران برگزار شد.

۳- کانون شعر و نویسندگان نودوشن از توابع بخش خضرآباد دایر شد.

۴- نمایشگاهی با سه هزار عنوان کتاب در قالب ۳۰هزار جلد، در بزرگترین آثار امام خمینی(ره) و موضوعات دینی، فلسفی، ادبی و کودک و نوجوان در فرهنگسرای آینده اراک برگزار شد.

۵- کتاب «آفتاب لب بام» اثر سعید وزیری (نویسنده ورامینی) که برگرفته از سال‌های پانزاس زندگی استاد محمد پروین گنابادی است، در جشنواره معلمان مؤلف به عنوان کتاب برتر معرفی شد.

۶- پیش از یک هزار جلد کتاب مربوط به آثار امام خمینی(ره) در نمایشگاهی در خمین عرضه شد.

۷- دومین دوره از اولین کلاس داستان‌نویسی برای جوانان مهاجر افغانی مقیم تهران با هزینه بنیاد گلشنیری در خانه هنرمندان ایران برگزار گردید.

شماره ۱۳۳، شنبه ۲۳ خرداد ۱۳۸۲

چه عامل باعث شد که شما به عنوان یک متخصص ارتباطات به بحث ارتباطات سنتی علاقه مند شوید؟
برای پاسخ به سؤال شما باید کمی به عقب بازگردیم به اوایل دهه هفتاد و دوران دانشجویی ام که بحث ارتباطات سنتی به نوعی در کلاس‌های مقطع فوق لیسانس مطرح می‌شد. من با توجه به زادگاهم یزد که شهری تاریخی و سنتی است علاقه مند شدم در این حوزه تحقیقی انجام دهم، اما تا جایی که پیشنهاد کردم پایان نامه فوق لیسانس را به نقلی از ارتباطات سنتی در انقلاب اسلامی اختصاص دهم.

بله، تصویب نشد، اما از آنجا که منابع مربوط به ارتباطات سنتی را جمع آوری کرده بودم و علاقه مند به انجام تحقیق در این حوزه بودم، این کار را به شکلی دیگر ادامه دادم.
چه ضرورتی باعث شد که به این حوزه بپردازید؟
در عوامل اصلی باعث توجه من شد؛ اول اینکه می دیدم نسل جوان به وسیله تحولات تکنولوژیک هر روز فاصله بیشتری از نسل قبل می‌گیرد و این خطر به وجود می‌آید که در صورت عدم ضبط و ثبت موراث فرهنگی (ارتباطات سنتی بخشی از موراث فرهنگی ماست) گذشته و ارتباط با آن به فراموشی سپرده شود.

دلیل دوم بحثی بود که در دوره‌ای، باعث طرح انتقادهای بسیاری از موراث فرهنگی شد.

دلیل دوم را منوجه نمی‌شوم.
یعنی عده‌ای بودند که می‌خواستند گذشته ما را پاک کنند و همه اندوخته‌های معنوی و فرهنگی این ملت را به یک مقطع خاص نسبت بدهند، بنابراین به شکل‌های مختلف به اصالت و کارکرد مثبت موراث گذشته حمله می‌بردند.

منکن است دقتفر توضیح بدهید؟
منظورم بازه‌ای از نویسندگان اواخر دهه ۶۰

ارزش آوری

تکنولوژی

دکتر محمد مهدی فرقانی در کتاب «درآمدی بر ارتباطات سنتی در ایران» می‌گوید: «با اینکه سخن گفتن از «ارتباطات سنتی» در عصر بزرگراههای اطلاعاتی و ارتباطی در جامعه اطلاعاتی، شاید از منظر مدرنیسم نوعی گرایش به حساب آید، اما اگر مدرنیته تواناند با نتوآمد نقش‌ها و کارکردهای جدید نظام‌های ارتباطی سنتی امروزه بازنگری یا دست کم مطالعه قرار دهد، خود به نوعی سنت مذموم، ضدترقی و ضد تمدن تبدیل خواهد شد.»

به پنهان این کتاب به سراغ این استاد ارتباطات رقییم او با وجود مشغله‌های بسیار زمان استراحت بین دو کلاسش را به ما اختصاص داد تا دربارهٔ پروژه ارتباطات سنتی، پیونده اینگونه از ارتباطات با تکنولوژی‌های نوین و اهمیت آن به گفت‌وگو بنشینیم.

رویکرد تازه به ارتباطات سنتی

گفت‌وگو با دکتر محمد مهدی فرقانی استاد دانشگاه و رییس مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها

من سعی کردم که تنها چارچوبی را در این زمینه ارائه دهم. حالا راه چه برای خود من و چه برای دوستان جوانی که به این حوزه‌ها علاقه‌مندند باز است.
در حال حاضر پروژه آماده‌ای که بتوانام دنبال کنم وجود ندارد، اما اگر مجالی بود با توجه به آیش‌ها و منابعی که جمع‌آوری کرده‌ام آن را توسعه خواهم داد.
در مقدمه مفصلی که دکتر محمدنژاد بر کتاب نوشته‌اند، کتاب را تکامل یافته اشاره کرده‌اند که به نظر شما برای تکامل شدن پروژه «ارتباطات دارد. به نظر شما برای کامل شدن پروژه «ارتباطات سنتی در ایران» چه چیزهایی لازم است؟
به نظر من ابتدا باید یک گروه مطالعاتی تشکیل شود و مطالعات را پیگیری کند. هر چند بسیاری از

◀ قصد داشتیم این باور را

پدیدآورم که ما با وجود استفاده از نپدیده‌های تکنولوژیک، عناصر بی‌بته و بی‌گذشته‌ای نیستیم که حالا این چنین شیفته این ابزارها باشیم

در یک نگاه

مورد استفاده قرار می‌گیرد.

«نگارش ارتباط با روابط عمومی‌ها یا رسانه‌ها، (ناشر، اداره کل تبلیغات)، کتاب «درآمدی بر ارتباطات سنتی در ایران» (ناشر: مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها) کتاب نتجول گفتیمان توسعه سیاسی در ایران از مشروطه تا خاتمی» (در دست انتشار).

مقالات، میزگرد، گزارش‌ها و مصاحبه‌های متعددی که در فصلنامه رسانه و نیز سایر نشریات تخصصی نظیر ویژه‌نامه آموزشی رسانه، فصلنامه منجش و پژوهش، هنر هشتم، پژوهشنامه تاریخ مطبوعات ایران، نشریات تخصصی وزارت جهادسازندگی، وزارت نیرو و نشریات نشریه غیر تخصصی و… به چاپ رسیده است.

تجیه طرح مطالعاتی سیاست‌گذاری ملی ارتباطات در حوزه مطبوعات برای مرکز پژوهش‌های مجلس، شهریورماه ۱۳۸۱.

رشته علوم ارتباطات اجتماعی دانشگاه تهران.
- تدریس دروس تخصصی روزنامه‌نگاری عملی(۱) روزنامه‌نگاری عملی(۲) ارتباط با رسانه‌ها، روزنامه‌نگاری تخصصی در دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبائی
- تدریس در دوره‌های آموزش کوتاه‌مدت روزنامه‌نگاری بر مرکز گسترش آموزش رسانه‌ها و مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها از بدو تأسیس (۱۳۶۸)

اوله دهها سخنرانی علمی در نشست‌ها و سمینارهای روزنامه‌نگاران،مدیران روابط عمومی و… در سراسر کشور.

تألیف و تحقیق

- تدوین سه جزوه آموزشی برای دروس روزنامه‌نگاری عملی(۱)، روزنامه‌نگاری عملی(۲) و ارتباط با مطبوعات که در حال حاضر در دانشگاه علامه طباطبائی، مرکز گسترش آموزش رسانه‌ها و نیز برخی دیگر از مؤسسات آموزشی به عنوان متن آموزشی

دکتر محمد مهدی فرقانی، متولد ۱۳۳۱ یزد، عضو رسمی هیأت علمی گروه علوم ارتباطات دانشگاه علوم اجتماعی، دانشگاه علامه طباطبائی و رئیس مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌هاست.

سوابق روزنامه‌نگاری

انتقال در روزنامه کیهان از روستان ۱۳۵۱ تا خرداد ۱۳۷۵.

- عضو انجمن‌های بین‌المللی تحقیق در ارتباطات اجتماعی (IMCCR)، مرکز آسیایی اطلاعات و ارتباطات رسانه‌ای (AME)، انجمن جهانی تحقیق در روابط عمومی (Wspoo)

- مدیر مجله تبیین.

- مدیر مسؤول فصلنامه رسانه.

- مسؤول راه‌اندازی دانشکده علوم ارتباطات دانشگاه علامه طباطبائی.

سوابق آموزشی

- تدریس چند دوره دروس تخصصی اصول روزنامه‌نگاری و روزنامه‌نگاری عملی (۱) و (۲) در

موردی که در مقدمه به آنها اشاره شده، در عمل داخل این مجموعه فشرده و کم حجم به آنها پرداخته شده است.

اگر امکان داشت که در حوزه ارتباطات سنتی و پس از این طرح اولیه تحقیقی مسلکراً انجام دهم، مثلاً اگر شیوه‌های جذب مخاطب را توسط واحدهای مورد تحلیل و بررسی علمی فرار می‌دادم، به نظر شما مفیدتر نبود؟

چرا اما یک مطالعه تاریخی خیلی مفصل و زمانبر می‌شد که به وسیله یک گروه با سازمان باید صورت بپذیرد. چندی پیش دکتر محسنیان داد طرحی در مورد «تاریخ ارتباطات در ایران» تهیه کرده بودند که نمی‌دانم انجام خواهد شد یا نه. ولی امیدوارم با تشکیل دانشکده علوم ارتباطات و بهره‌گیری بیشتر از مرکز پژوهش‌های ارتباطی، فرصتی برای انجام این نوع مطالعات و انتشار نتایج آنها در آینده پیدا شود.

در مقدمه کتاب نوشته‌اید، بهتر است کتاب را با نگرش پست‌مدرنیستی مطالعه کرد. توضیح می‌دهید؟

من در واقع به نوعی احتیاط کردم، چون ممکن بود بعضی افراد با دیدگاههای افراطی مدرن، پرداختن به ارتباطات سنتی را نوعی واپس‌گرایی معنی کنند و بگویند در جامعه اطلاعاتی چنین بحث‌هایی بی‌فایده و بی‌حاصل است.

اجازه بدهید برای روشن شدن مطلب کمی در مورد مدرنیسم و پسا مدرنیسم توضیح بدهم.مدرنیسم، سنت را ممانعی بر سر راه توسعه و پیشرفت می‌دانست و هر چیزی را که گنجه و متعلق به گذشته بود مفروض ضد توسعه تلقی می‌کرد، در حالی‌که مطالعات جدید پسا مدرنیستی نشان می‌دهد که این نظریه اصلی مدرنیسم الزاماً صحیح نیست، یعنی اینگونه نیست که همه سنت‌ها مانع توسعه و پیشرفت باشند، بنابراین به اعتقاد من شناخت سنت‌ها بسیار لازم است. برای اینکه ما باید بدانیم چه چیزهایی به عنوان ذخایر معنوی داشته ایم و بعد بفهیمیم که کدام یک از آنها را می‌توانیم به همان شکل دنبال بپوشیم، کدام یک از آنها را باید بازسازی و نواری کنیم و کدام را نایبده بگیریم. من صرفاً از این منظر لازم دیدم که به پسا مدرنیسم اشاره‌ای داشته باشم تا متهم به گنجه پرستی و واپس‌گرایی نشوم

همین‌جا تأکید می‌کنم که به هیچ وجه حقیق تمام سنت‌ها را به شکل گذشته لازم نمی‌دانم اما اعتقاد دارم که مطالعه همه سنت‌ها یک ضرورت است

و هیچ کدام از این مطالعات را نباید با آنگ کهتیه پرستی کنار گذاشت.
به نظر شما به چه شکلی می‌شود از ارتباطات سنتی در جامعه اطلاعاتی امروز استفاده کرد؟
اینکه به چه شکلی می‌شود از آن استفاده کرد، خود یک حوزه مطالعاتی مستقل است. اگر شما اولین شماره‌های رسانه (فصلنامه مطالعاتی و تحقیقاتی) وسایلی ارتباط جمعی را در سال ۶۹ مشاهده کنید، آنجا طی سلسله میزگردهایی با حضور اساتید حوزه ارتباطات اشاره کردم که یکی از مشکلات ارتباطی ما بعد از انقلاب عدم توانایی در پیام‌سازی برای رسانه مدرنی به نام

سقف مقدس

خانه کتاب شهرآرا از سال ۶۱ تأسیس شده است و از جمله کتابفروشی‌هایی است که فعالیت‌هایی در زمینه آثار موسیقایی هم دارد با حمید اسفندیاری مسئول فروش کتاب این مجموعه گفت‌وگویی کرده‌ایم که می‌خوانید.

آقای اسفندیاری! چند سال سابقه کار در زمینه کتابفروشی دارید؟

پیشتر چه نوع کتاب‌هایی را در کتابفروشی‌تان عرضه می‌کنید؟
رمان، سیاسی، ادبیات و جامعه‌شناسی. در واقع اکثر موضوعات عمومی در کتابفروشی موجود است به جز کتاب‌های درسی و دانشگاهی.

با توجه به سابقه چند ساله این کتابفروشی در کنار این کتابفروشی، نشر کتاب هم دارید؟
بله. نشر کتاب مهم و نشر موسیقی به نام آوای بارید.

وضعیت فروشتان چطور است؟
چون ما در کتابفروشی‌مان تقریباً هر نوع کتابی عرضه می‌کنیم، فروش خوبی داریم.

بیشترین فروش در چه بخش‌هایی است؟
بخش رمان و کتاب‌های سیاسی و روز و خاطرات سیاسی.

ساخت کتابفروشی شما چند متر است؟
۱۴۰ متر که ۷۰ متر در طبقه اول و ۷۰ متر در طبقه دوم.

در این میزان چند عنوان کتاب جای می‌گیرد؟
حدود ۲۰۲۰ هزار عنوان.

اعقاب مشتریان شما از چه کشوری هستند؟
اعقاب مشتریان ما محلی هستند که واقعاً اهل مطالعه هستند. ما حتی از شهرستان هم مشتری داریم، با توجه به اینکه تراز و آنتنک بیشتر می‌کنیم. از شهرستان‌ها با ما تماس می‌گیرند و در کنار تراز و کاست محصولات دیگرشان تهیه می‌کنند.

به مشتریان تخفیف می‌دهید؟
بله. البته به مشتریانی که از ۵۰۰۰ تومان به بالا خرید کنند ۵ درصد تخفیف می‌دهیم. در ایام نمایشگاه هم ۱۰ تا ۱۵ درصد تخفیف می‌دایم.

از مکان کتابفروشی‌تان راهمی هستند؟
بله. حدود ۲۰ سال در این کتابفروشی کار کردم و این سقف برابم مقدس بوده و هست.

از طرفی قابل دسترسی برای مشتریان است.
ساغات کار کتابفروشی از چه ساعتی تا چه ساعتی است؟

روهای غیرتعطیل ۹ صبح تا ۲ بعد از ظهر و تا ۲ شب. جمعه‌ها هم از ساعت ۱۰ صبح تا ۲ بعد از ظهر.

با ناآشنایان دیگر هم می‌تواند ارتباط داشته باشد؟
بله. با ۱۱۰۰ ناآشنایان داریم.

برفروشی‌ترین کتاب‌های پانچ را طی ۲ هفته اخیر نام ببرید.
- نرغسی کیوان، نشر نادر، شاهرخ مسکوب
- راوی بهاران، مبارزت زندگی
کرامت‌الله دناشیان، به کوشش انوش صالحی، نشر قفزه
- من یک شورش هستم، خاطرات عباس سماکار، انتشارات مهرآندیش
- یاق کشمده، آقای مجابی، نشر قنقوس
- سلوک، دولت آبادی، انتشارات چشمه و فرهنگ معاصر
- دو دنیا، کلی ترقی، نشر نیلوفر.

به نظر می‌رسد که واژه «نوایا» را مترادف اکثر تجربه‌اوردید باشد. این اولین سودتقاهمی است که نوایا در دفتر جعفر سید ایجاد می‌کنند. وقتی از او پرسیده شد که به عنوان یک ناشر نوایا چه اندازه تا رسیدن به معیارهای نشر حرفه‌ای کشور فاصله دارد و تفاوت خوانان را با یک ناشر حرفه‌ای در چه عناصری می‌بیند؟

سید توضیح می‌دهد که: «وقتی می‌گویید نوایا درست مثل این است که چاپخانه‌ای را در پامناز با ماشین‌های فرسوده و قدیمی چاپ چاپ کنیدند حرفه‌ای، بشمارید تا اگر کسی با معیارهای نو و دستگاه‌های نوین وارد این کار شده لوگویم نوایا، یعنی تازه به دوران رسیده و این تلقی نادرست است.»

معلی‌انتشارات آشنایی به این زمینه نمی‌کند و فکر نمونه را ضروری دانسته و می‌گوید: «به عنوان طلبه و شوخی عرض می‌کنم که یکی از آقایان مدعی چاپخانه بود خود را می‌خواند و به عنوان ناشر را وا کرده اما نتواند با واژه‌ها کند و اکنون ساندویچ‌فروشی و پیتزافروشی دارد آیا شما به این فکر می‌کنید؟ حرفه‌ای و امثال من نوایا هستند(۱۰) اگر مطور ناشر تجربه است. خود را بسیار با تجربه‌تر از آنها می‌داند و اکثر مراد سابقه فعالیت است. به سابقه بسیاری از ناشران در این چند سال اخیر می‌باشد که تحولی شگرف و عظیم درم‌نشر پیدا آورده‌اند که به اصطلاح حرفه‌ای‌ها دیده حسرت باید کرد. خود آنان ناشران را وا کرده. معیار حرفه‌ای معیار شایع و دم‌گوشی نیست. اگر روابط غلط نباشد، اگر سیستم پیمان‌بخش نباشد، نباید مفروض صورت بگیرد و هر کسی به اندازه تلاش خود، بتواند در گسترش فرهنگ قدم بردارد.

شاید بهتر بوده به جای طرح پرسش فوق، سؤال را اینگونه می‌پرسیم که «آنگاه‌ها نشر خود را از کجا گرفته‌اید؟ تا او پاسخ دهد: از لحاظ شکل و فرم، چارچوب کار مشخص است و استفاده‌هایی وجود دارد که برای مخاطبان خاص و مخاطبین و حجم کتاب متغیر است مثل قطع خشتی، پالتویی، رقی، وزیری و… جلد شبر، سفید، گالینگور».

اما از لحاظ مقصود طبعاً با توجه به تخصص و تجربه شخصی که ادبیات است به این رشته گرایش دارم و به رمان، شعر، نمایشنامه و آثاری از این دست می‌پردازم. اما یک طرف قضیه پذیرش مخاطب است. مثلاً طرح جلد در این اواخر عجیب به آوردن چهره گریش پیدا کرده است که ما نیز سعی کرده‌ایم این غلط‌انداز داشته باشیم. با آوردن بعضی از عنوان‌های جذاب که مخاطب راه سمت کتاب کشاند.»

باید دید یک ناشر تازه نفس یا چه نگرفشی وارد سیستم نشر می‌شود. اطلاعات چنین ناشری از سیستم نشر کشور چیست و فاصله میان یک ناشر تازه‌نفس و یک ناشر قدیمی در حوزه سیاست‌گذاری‌های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی چگونه نمود پیدا می‌کند. البته اگر فاصله‌ای موجود باشد. سید این سؤال را اینگونه پاسخ می‌دهد: «بهبود است هر کاری یک‌سبب و اثری باشد و در دوران معمول ادبیات و دریافت کتاب، ویرایش طبق معمول‌ها رمز و راه‌های دیگری نیز هست که این مربوط به بخش است و در برای همه این چند و چون‌ها به قول حافظ قبول خاطر و لطف سخن خداداد است. من نیز با آتش نیم سوخته دل خود و با سرمایه

عشق و نه به طبع دیگر حلیم به این راه قدم نهادم. ورود من به این وادی همس آمیز و دو سوسه‌انگیز بوده است. چون از سال ۱۳۷۰ با این آندیشه خنوارانه خود را به سبختی قطع‌کردم که به تهران بیاید و با سبختی‌های زندگی اینجا ساختن و اکنون نیز با تحصیل همه مراد است‌ها احساس حسرت نمی‌کنم و این امر را همین بازه‌نگی فرهنگی می‌دانم و خوشحالم که حرکتی را شروع کرده‌ام.

وقتی می‌پرسم پاره‌ای که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در حوزه نشر می‌دهد، چه اندازه کافی است و چه اندازه شامل حال شما انتشارات می‌رود؟
اینکه بهتر است سرفه پاره‌ها چه برچیده شود یا گروهی خاص به هر دلیل توجه‌شده. انگار بهیروماند شدن از انتشارات آشنایی به این سؤال مبتنی پاسخ می‌دهد که: «البته همه انواع کمک‌های دولتی در جهت رونق دادن

مشکلات نشر کشور را در سیستم بیمار بخش کتاب خلاصه می‌دانم

د - از جمع ناشران فرهنگی درخواست می‌کنم که اتحادیه‌ای مستقل تشکیل دهند و خود در این راه قدم بردارند.

۲ - از صاحبان نظر در یک همایش بررسی معضلات و مشکلات کتاب دعوت صورت گیرد و ارائه طریق بشود.

۳ - رفع تمام موانع در این حوزه بزرگوار می‌شود. مشکلات مزبور را برش است. مفید انتشارات آشنایی نداده مشکلات خود را بیشتر در حوزه بخش معاصر و محدود می‌داند. می‌گوید: «طرز اجمال مشکلات نشر کشور را در سیستم بیمار بخش کتاب (دولتی و خصوصی) خلاصه می‌دانم. غیرممکن نیز نیست که هر ناشر شخصاً به بخش کتاب بازآورد از سوی دیگر برخی از بخش‌ها آن چنان ناموفق باشد که جز خود و دوستان خود کسی را نمی‌بینند و دیوارهای نفوذناپذیری دارند که هیچ کتابی از غیر در آنجا راه نمی‌یابد و چه بهتر که سبب تصمیم‌گیری‌هایی در آینده شود.»

وقتی یک بخشی می‌گوید، کتاب‌های فطور چاپ کنید، آن وقت معیار موفقیت را در می‌پندارند(۱) این قییل بخش‌ها و ناشران را مبتنی به آنان اگر چه در کتاب‌های جسم کتاب فارغی اند اما کاملاً موعایا کتاب و روح آن فاصله دارند و در داخل قلب و نشر این است که این آقایان همه چیز را برای خود قبضه کرده‌اند و بدین‌ها می‌نویسند و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که مترادف فرهنگ کشور است اجازه نم‌دهد. عدای ایران و طرفه و احساسی برای خود درست کنند و حکم ما امروز پالیس‌ها کتاب را داشته باشند، اینکه مفهوم سرعت و به تعبیر بخشی کلفتی آنها شود.

سپس مشکل بر می‌گردد به شیوه آنها تولید آثان آوریم و این صورت است و مخاطبان کتاب غیر از این قضایا ندارند.

بنده با هزار اکتساب هم که داشته باشند، حاضر به واگذاری کتاب به آنها نیستیم. بخش کتاب از مجرای آنها یعنی قبول تمام خلاف‌های آنها دیگر اینکه بعضی ما فکر می‌کنند که عرضه‌کنندگان کتاب فقط روبرو روی دانشگاه‌ها، تهران هستند که اگر آمار این کتاب‌فروشی‌ها را داشته باشند، مگر حاکم چه چند صد هزاره باشد.

این زمینه هم باید تبلیغ کرد.
دیگر اینکه خبری در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی خوب صورت گرفته است اما نباید متوقف‌شود. اما از کتاب پرورش تکمیری کودکان و نوجوانان، انتشارات مرام و انتشارات تربیت و توجع و نظارت‌بخشی می‌رود و گاه تصمیم‌های تصادفی را کاهش هستند که با پشتت فرهنگی و جملات کارشناسی امید به روند مطلوبی است».

و سخن آخر معرفی یک نشر و ناشر، انتشارات آشنایی از زبان جعفر سید معیار انتشارات.

فعالیت نشر خود را از سال ۱۳۷۸ شروع کرده به عنوان دستیار ادبیات و منتقد ادبی قبل از دریافت مجوز سال‌های بسیاری وقت خود را به کتاب اختصاص دادم و کار نوشتن و سردرد و نقد مشغول بودم و سال‌ها نیز در اداره کل امور فرهنگی و هنری وزارت آموزش و پرورش به عنوان کارشناس کتاب و فعالیت‌های ادبی در آن مقدم داری و انتخاب کتاب نمایشگاه‌ها حضور داشته‌ام.

سپس خودم در دهه‌چون آنها سرمایه‌های آنان هستند که آسان به دست نیامده‌اند.

الف - برای بخش خصوصی، ضوابط و معیارهای تعیین‌شده سیاست‌های یکواختی اعمال و ملزم به اجرا شوند.

ب - در بخش دولتی به ناشران مستقل توجه خاصی شود.

ج - کالون پرورش فکری، انتشارات مرصه و مؤسسه تربیت ناشران فرهنگی را نیز در حمایت مستقیم خود قرار دهد. چون آنها سرمایه‌های آنان هستند که آسان به دست نیامده‌اند.

گفت و گو با جعفر سید مدیرمسئول انتشارات آشنایی

دانش آموز سال های دور

حسن مهدی زاده

استاد غلام‌حسین امیرخانی از دوران دانش آموزی می گوید روی تکه چوب هم خط می نوشتم

بسیار آرام است. همانند خط خوش نستعلیق و زیاده‌های بیجا و پنهان، درختی پهبار را می‌ماند که فروتنی و تواضع شیوهٔ اصلی برخوردش با دیگران است. حتی جوان‌ترین مرامه‌کنندگان به خود را نیز مأموس نمی‌کند. پاسخ‌هایش از روی صبر و با منطق و چارچوب فکری مینمی‌است. گویی دریافته که نیشب با حقیقت به چه میزان است و نیز به قول مولانا درک و دریافت کرده که همه حقیقت‌نوی تروی تست و این نکته را در توصیه‌ها و آموزه‌هایی که به دیگران می‌گوید می‌توان بوضوح دریافت. استاد امیرخانی اهل قصبات‌های یک‌جانبه هم نیست. تجربهٔ سالیان زندگی در میان شهرنشینان و گذراندن تاریخی پربار و تشبیه به همراه مطالعهٔ جدی و بی‌گیر آثار ادبی و فکری، ذهن وی را بسیار پوییده ساخته و همین پیچیدگی سبب شده تا وی از قصبات‌ها و داوری‌های زودگذر دربارهٔ افراد و جریانات در امان بماند. دانش‌آموز سال‌های دور این هفته ما:

غلام‌حسین امیرخانی است. وقتی با وی گفت‌وگو را آغاز می‌کنم که جلوی رویش «تاریخ فلسفه» ویل دورانت را نگاه و تا نیمه‌های آن را هم خوانده‌ام. است. خود می‌گوید: سخت به این کتاب علاقه‌مند است. گفت‌وگویی ما را با وی بخواهید:

چه زمانی با کتاب آشنا شدید؟

من در خانواده‌ای که اهل سواد و فرهنگ بودند،

چرا به هتان اثر وی خود زندگی و میزرات کرامت‌الله دانشیان را برگزیدهاید؟

چند سالی است که دربارهٔ مطوعات معاصر پژوهش می‌کنم. در این بررسی چگونگی شکل‌گیری سرود بهاران نخستین باز به خوش‌حلب کرد و توجه‌شدم که نقش کرامت‌الله دانشیان در میزرات معاصر کمتر از هم‌زمین‌ش خسرو گلسترخی بوده است. اما تصور او همیشه زیر شعور پررنگ نیست. احیای و مطالب مطوعات و تیزویون هم جاذبه را به همین تشکیلات بوده است. در این زمینه می‌توانیم بگوییم:گلسترخی کدام اثر کرامت‌الله دانشیان در جوانی و بزرگسالی هم روایت‌های دیگری داشته‌اند. مثل عباس سناکارل آگنی از اعضای گروه که در کتاب من یک شورش هستم از نگاه خود به موضوع پرداخته است.

بخش‌های از مطالب بهاران: نقل قول‌های از منابع مکتوب (کتاب‌ها و مطوعات) و مصاحبه با افراد مرتبط با دانشیان است و مستندهایی دیگر روایت خود شما از جاذبه است که به نظر می‌رسد به نتیجه‌گیری خاصی رسیده‌اید. این کتاب تماماً سه بخش است. بخش اول شامل مصاحبه‌است. بخش دوم بخش مکتوب (کتاب‌ها و مطوعات) است و بخش سوم روایتی که خودم براساس این منابع و مآخذ به دست داده‌ام. اولین که گزینش شده است. حتی المنقور بی‌طرفانه باشد.

یعنی قصد داشتید با کنار هم قرار دادن و پیوند اطلاعات مکتوب و مصاحبه‌هایی را به خواننده منتقل کنید؟ سعی کردم به عنوان نویسنده غایب باشم و با کنار هم گذاشتن مجموعه اطلاعات و منابع، فضوات نهایی بر عهده خواننده باشد. شرح حال نویسی - که در ایران سنت رایجی نیست و اخیراً رهورانی یافته است- به گمان من شبیه رمان نویسی است. چون داستان‌گاه آن تاحدزایی ادبیات است نه تاریخ‌نویزه از حیث روایتگری عینی مثبت بر گفت‌وگو (مصاحبه) کسانی که در این زمینه فعالیت کرده‌و می‌کنند. اغلب تاریخ از منظر فردی روایت می‌کنند. با دست بالا از منظر منابع و منابع گرومی یا منتقدان.

کرامت‌الله دانشیان در جوانی و بزرگسالی جدا از انبیشه‌های، متأثر از دوران کودکی اش است آیا قصد انقایی این تصور را داشتید؟

در این کتاب فقط دوره‌های مختلف کودکی، نوجوانی و جوانی و بزرگسالی کرامت را به تصویر کشیده‌ام و نخواست‌ام ریشه رفتارهای او را در بزرگسالی صرفاً متأثر از شرایط کودکی اش بیان کنم. هر چند ممکن است. حال و هوای کودکی هم در رفتارهای او مؤثر باشد. اما به طور دقیق نمی‌توان گفت رفتارهای بزرگسالی صرفاً ریشه در کودکی دارند.

چه عواملی موجب شده که نقش خسرو گلسترخی در مطوعات و محافل سیاسی برجسته‌تر نمایانده شود؟

گلسترخی شاعر و نویسنده بود. در کیهان‌مقاله می‌نوشته، با کلمات مأموس بود و فعالیت شعرخوانی نیز داشت و در عین

مجید فروغی

گفت‌وگو با

گفت‌وگو با انوش صالحی نویسنده راوی بهاران

روایتی از کرامت‌الله دانشیان

هتوز بیشتر مردم ما که هر ساله سرود بهاران (بهاران خجسته باد) را می‌شنوند، نمی‌دانند. راوی این سرود سی سال پیش در راه عقابش جان باخته است. شهریور ۱۳۵۲ گروه دوازده نفره موسوم به سیمبرغ به انجام طرح تیر و شاه و ریودن ولیعهد پاژداشت شدند و خسرو گلسترخی و کرامت‌الله دانشیان - دو تن از اعضای این گروه - به سرگه، ۲۸ بهمن این سال در میدان چنگیز مقابل جوخه تیرباران قرار گرفتند. یازگی اولین اثر انوش صالحی با نام «داوری بهاران» دربارهٔ دربار، زندگی و میزرات کرامت‌الله دانشیان، راوی سرود بهاران منتشر شده است.

به نظر می‌رسد سبب زندگی او،باشند. تصویر کتبی سمدکلی از این ماجرا بر نقش خود به دست آمده است. در عین حال،باشان کتاب معروف «گروگان‌گیری از کابل» را نیز گسترش داده و ترجمه کرده است که وجه شاعرانی، آماری از گروه سیمبرغ و گروگان‌گیری آدم‌های بی‌گناه و فریبی سالی دارد.

آیا در کتاب داستان تمام داستان‌ها نوشته شده جاذبه بازداشت گروه موسوم به سیمبرغ و نقش خود را در آن بیان کرده‌است؟

چون این کتاب جنبه داستان‌سرایی دارد نمی‌توان از آن برداشت منطقی و عقلانی کرد. خودوا گفته است. همه من قول داده بودم (داستانی) که آنها را فقط سه سال زنده کنند. در واقع ما برای دادگاه طوطی چنگنه در کتاب به عنوان توضیح داستان - یک بزرگه باکلاس حساب شده - مشرفی بریمه، بر روی قلب نبوده‌است. بزرگان‌کنندگان دادگاه، قضایی فکر نمی‌کردند. گلسترخی و دانشیان با آن حرارت دشوری که دیدیم علناً و با بهانه‌ت تمام بیان کنند. در واقع عقابش و دانشیان دادگاه را به تزیینی برای بیان اعتقادات خود تبدیل کردند و مصاحله به برنام‌ه‌یوان دادگاه رویداد زدند.

آیا به نظر شما هم اکنون امکانات و مقدرات تألیف کتاب‌های تاریخ جیش‌های معاصر فراهم است یا هنوز محدودهای جدی وجود دارد؟

ما تاریخ تکمیل نداریم. به بیشتر به افق‌ها و شفافیت رسیده گردیده‌ایم. آذری که در سال‌های اخیر در محافل و شرح و کشور در زمینه تاریخ معاصر و جیش‌های سیاسی و اجتماعی منتشر شده‌اند. در مجموع نقل چندند. اما پژوهشگران و محققان مانده‌اند. اغلب خودشان اعتراف کرده‌اند. هنوز در آغاز‌اند.

کرد سبستری، امیرحمزه صاحبقران و ...

دو چه میبستنی دوس می‌خوانند؟

زنده دادگاهم شهر اسر سلطان کلاسن دوم به

تهران آمدیم و در یکی از محله‌های قدیمی (شاه‌آباد)

نشینیم.

دستان شما کتابخانه داشت؟

نه. در دستان تهران هم کتابخانه نداشتیم.

پس کتاب‌ها را چگونه تهیه می‌کردید؟

با کرایه کردن آنها کسی ۱۰شاهی کرایه می‌کردیم و چون کارزودیم، می‌بایست نمایش می‌کردیم، به دلیل ندادن پول بیشتر با جریمه دیرکرد، لذا شب تا صبح می‌نشینیم و کتاب می‌خوانیم.

امانت دادن کتاب رایج بود.

بیشتر من امانت می‌دادم تا دوستانم.

چرا؟

چون دوست داشتیم با دیگران دوست شوم.

مشوق اصلی شما در کتابخوانی چه کسی بود؟

خانواده‌ام در وضعیتش نبودند که تشویق کنند.

موقعیت اقتصادی خانواده ما نبود و کسی به فکر این چیزها نبود.

کدامیک از مسلمانان پیشترین تأثیر را روی شما گذاشت؟ دکتر اسحاق‌الله علی‌انستری که از عرفای طراز اول سلسلهٔ فدویه بود و من از ۱۳سالگی تا یکی دو دهه

بعد سالیان سال‌های بیس و جلیس وی بودم و از محضر پرفیس ایشان- البته به اندازهٔ شهادت اندکم- درس عرفان و ادبیات و تاریخ و ادیان و شادانگی سیاست فرا گرفتم.

از نویسندگان خارجی نوشته‌های چه کسی را بیشتر دوست داشتید؟

ویکتور هوگو و رمان نیتولان، بعدها با راسل آشنا شدم و در همان زمان‌ها، استاد بزرگ روسی لئون

تولستوی را شناختم. با کارهای شکسپیر، مأموس بودم و البته آثار آلکساندر دوما را هم می‌خواندم.

اگر این فرصت را داشته باشم که به عنوان دانش آموز برگردیم، تجربه کتابخوانی خود را چگونه مرور خواهیم کرد؟

یک شخص کارآمد و مسلط به دنیای کتاب و کتابخوانی را پیدا کرده و به وی مرامجه می‌کردم و از او برنامه مطالعه و روش مطالعه را فرا می‌گرفتم. الان که به آن دوران و زمان‌های فراوانی که در دست داده‌ام فکر می‌کنم، حسرت می‌خورم که چرا این همه اطلاعات پراکنده و مختلف را می‌خوانستم. در ذهن خودمان تزیین کنیم. هر چند که برای آشنی که در قرن ۲۰ و ۲۱ زندگی می‌کنند، نیاز به اطلاعات فراوان و متنوع امری لازم و ضروری است.

بر و بچه ها

بیدبختی های عشق

چینتا بزایی قصه‌های دختر ۶ساله‌اش، ناپیش‌بیندگی زیادی را جمع آوری کرده و درباره آنها تحلیل نوشته که بزودی این کتاب چاپ خواهد شد.

این نویسنده و مترجم درباره کتاب دخترش که بیدبختی های عشق نام دارد، می گوید: «من این قصه‌ها را با شیوه تداعی آزاد که یک شیوه فریود بوده، تحلیل کرده و می خواهم بگویم که چگونه می توان وارد ترس‌ها و روزیاهای کودکان شد. در واقع این کتاب به طور غیر مستقیم سؤال‌های هستی‌شناسی بچه‌ها را بیان می کند و من قصه‌ها را با کلمات خودبچه نوشتم و آنها را تغییر ندادم.»
بزایی همچنین کتاب «مردان کوچک» نوشته لوتیزامی آگوت را همراه فرشته مؤتقی نوآد در ۴۰۰ صفحه و برای نوجوانان ترجمه کرده که بزودی توسط نشر نامی‌را چاپ خواهد شد.

۲۵۰ دقیقه مهلت» عنوان مجموعه اشعار شل

سولرستانین است که بزایی ترجمه کرده و بزودی

یکی از همین روزها:

نشر کتاب‌های قاصدک ایستنه به مؤسسه نشر و تحقیقات ذکر کتاب‌های زیر را بزودی چاپ خواهد کرد:

مجموعه داستانی‌های خاله سوسکه، شامل کتاب‌های موسیقی خانم پراره اگرچه شوهر داره، هوای دای به نته موش، آقا موش افتاده نوش، «یک چاله اینجا، یک چاله آنجا» و «این طرف زرشک، آن طرف شمشک»، نوشته سوسن مقلدیس و با تصاویر سبید زرافی.
«من، سارا و سوری» نوشته عبدالمجید نجفی، تصویرگر:کتایوش غریب‌پور، «گردهمایی قهرمانان» و «شیرد سخره سرخ» ترجمه پرچمچهر همایون روز.

خبر

نشست نقد ادبی

یکشنبه اول تیرماه، نشست نقد ادبی کتاب ماه کودک و نوجوان به موضوع اسطوره و کودک اختصاص دارد. در این نشست که ساعت ۱۵ تا ۱۷ برگزار می‌شود، دکتر علی نامور، مطلق دکترای تطبیقی زبان فرانسه سخنرانی خواهد کرد.

چاپ می‌شود. در این کتاب برخی از اشعار سیلور استاین درباره عشق گردآوری و ترجمه شده است. این اشعار تلفظ نوجوانان را از شش تغییر داده و تعبیر کلیشه‌ای آنها را از مفهوم عشق، تغییر می‌دهد.

چند قصه و رمان

محمدرضا یوسفی رمان «گوروش» را برای نوجوانان و رمان اشکنی نمکدون «را در نشر شبانویزیر چاپ دارد.

انتشارات تربیت نیز بزودی دو کتاب «فرشته کوچک» و «مجموعه داستانکهای الاغ‌ها» را از یوسفی چاپ خواهد کرد.

یوسفی کتابی درباره بیوگرافی کوروش دارد که انتشارات مدرسه منتشر می‌کند. همچنین کتاب «کارگاه داستان» که مباحث نظری داستان‌نویسی است از همین نویسنده در انتشارات کانون پرورش فکری زیر چاپ است.

یوسفی کتاب «کارنامه اردشیر بابکان» را در نشر

کتاب

فارسی بیاموزیم

کتاب و کتاب‌های دیگر این مجموعه آشنایی با ساختارهای پایه زبان، گفتن، نوشتن، خط، نکات زبانی و موقعیت‌های کاربردی در جامعه، فرهنگ، هنر، ادب، مکان‌های تاریخی و تفریحی و علمی در هنر و ادب، آداب و رسوم است. در ابتدای کتاب هدف‌های تدوین این مجموعه نوشته شده و دستور موزول طرح به کسانی که از این کتاب برای آموزش زبان فارسی به کودکان استفاده می‌کنند چند توصیه کرده و روش آموزش این کتاب را بیان می‌کند. البته این کتاب بیشتر برای کودکان خارج از کشور مفید است چون به طور کلی با کتاب‌های درسی ایران متفاوت است.

جلد اول این کتاب در ۳۰ درس، در سال ۱۳۸۰ چاپ شده بود.

نگار بنام یادداشت

ارتباط بیشتر با مخاطبان

چندی است که کتاب ماه کودک و نوجوان، جلساتی را تحت عنوان نشست نقد مخاطبان برگزار می‌کند که در این جلسات کتابی از یک نویسنده و با حضور برخی از نوجوانان و خود نویسنده مورد بررسی قرار می‌گیرد. تاکنون سه کتاب «مثل ماه شب چهارده» نوشته هوشنگ مرادی کرمانی، «امپراطور کلمات» نوشته احمد اکبرپور و دختری به نام پریا» نوشته عبدالمجید نجفی در این جلسات بررسی شده‌اند که نویسندگان در کتاب آخر از نویسندگان شهرستانی کتاب‌های کودک‌ان و نوجوانان هستند.

برپای چنین جلساتی در توج خود بسیار خوب است. چراکه طی سال‌های گذشته توجه به علائق و سلیق مخاطبان بزرگه در عرصه ادبیات کودک کم بوده و تنها برخی از نویسندگان، سعی کرده‌اند با بچه‌ها در ارتباط باشند تا نظرات آنها را مد نظر قرار دهند و چپ‌سا گاهی نظر بچه‌ها را در داستان‌هاایشان اعمال کرده‌اند.

از موارد معدودی که پیش از این از بچه‌ها نظرخواهی شده، جشنواره دوچرخه طلایی بود که توسط نشریه دوچرخه برگزار شد و طی آن بچه‌ها بهترین کتاب‌های سال را انتخاب کردند که آن هم البته تعطیل شده است.

برگزاری جلسات نقد، ارتباط نویسنده را با مخاطب بیشتر کرده و نویسندگان را در نوشتن کتاب مورد علاقه بچه‌ها یاری می‌دهد. اما نکته‌ای که وجود دارد این است که ملاک انتخاب کتاب‌های مورد بررسی چندان مشخص نیست. ظاهراً اولویت با کتاب‌هایی است که نویسندگان شهرستانی نوشته و تازه منتشر شده باشند. در حالی که این مورد به تنهایی نمی‌تواند ملاک انتخاب یک کتاب برای بررسی باشد. قطعاً موارد دیگری از جمله ارزش ادبی کتاب، موضوع آن، اولین کتاب یک نویسنده و… نیز می‌تواند در انتخاب کتاب تأثیر داشته باشد.

از طرفی متأسفانه این جلسات زمانی برگزار می‌شود که کتاب چاپ شده و نویسنده عملاً نمی‌تواند از نظرات بچه‌ها استفاده کند و محتوای آن را تغییر دهد. تنها می‌تواند این انتقاده‌ا و پیشنهادها را (اگر نویسنده‌ای باشد که به مخاطب اهمیت دهد) در نوشته‌های بعدی‌اش به کار برد.

بنابراین بهتر است، این جلسات پیش از چاپ کتاب برگزار شود. یعنی نویسنده قبل از اینکه کتابش را به ناشر بسپارد، نظر مخاطبان کتاب را بپرسد. چون نهایتاً مخاطب اصلی کتاب‌های او، کودکان و نوجوانان هستند. کتاب ماه کودک و نوجوان نیز می‌تواند از نویسندگان بخواهد که داستانشان را پیش از چاپ به کتاب ماه بدهند و آنها، این نوشته‌ها را به دست بچه‌ها برسانند تا در نشست نقد مخاطبان بررسی شود. البته گاهی بچه‌ها نظر واقعی خود را نسبت به کتاب بیان کرده و واقعی می‌کند حرف‌های بزرگانه برزند.
مجدید و تکراری بودن جمع بچه‌ها آفت دیگر چنین جلساتی است. لازم نیست نویسنده در کتابش به نظر همه توجه کند اما در دوره‌ای که کودکان و نوجوانان ما روزبه‌روز از کتاب دور می‌شوند، برگزاری جلساتی از این دست و نظرخواهی و احترام به بچه‌ها و ایجاد انگیزه مطالعه کتاب، فرصت مطمئنی است که نباید از دست برود.

پیدایش و قصه سلام» را در نشر فرهنگ‌گستر و کتاب اسد» مادر بزرگه را در به‌نشر زیر چاپ دارد. این نویسنده فعال تئاترگی رمان «گریه طلایی» را برای کودکان نوشته و مجموعه داستانکهای سیاسی را تکمیل می‌کند که این دو کتاب را هنوز به ناشر نرسیده است.

آیینته و آیینته

حسن احمدی تئاترگی داستان بلندی برای نوجوانان نوشته که هنوز برای آن اسم انتخاب نکرده است. این نویسنده کتاب «آیینته برای آدم‌های خوشبخت» که یک داستان نیمه بلند برای نوجوانان است و مجموعه ۴ داستان با عنوان «در هوای بارش» را در به‌نشر زیر چاپ دارد.

احمدی مشغول نگارش یک داستان نیمه تمام برای نوجوانان است.

آخرین کتاب احمدی با عنوان «کسی در آیینته» توسط به‌نشر چاپ شده است.

بنشه محمودی

کتاب

من حسن می‌کنم

من حسن می‌کنم (در چهار مجلد) - سروده ناصر کشاورز (بر اساس کتابی از هلن اگن بری) - کتابهای بنشئه (واحد کودکان و نوجوانان مؤسسه انتشارات قدانی)، چاپ اول، ۱۳۸۲.

من حسن می‌کنم در چهار مجلد می‌شوم، می‌بینم، لمس می‌کنم و بازی می‌کنم، به معرفی حواس و توانایی‌های کودکان می‌پردازد و گام مثبتی در آموزش کودکان پیش‌دبستانی است.

می‌شنوم

می‌شنوم، اولین کتاب از مجموعه «من حسن می‌کنم» با بیان مثال‌های

شعرگونه، حس شنوایی رایه کودکان پیش‌دبستانی معرفی می‌کند.

صدای آواز پرند، صدای برفی، صدای شر شر باران، صدای تیک تیک ساعت، صدای زنگ تلفن و… با اشعاری ساده معرفی می‌شود و کودک را در شناسایی صداهای مختلف یاری می‌کند.

می‌پینم

می‌بینم، دومین کتاب از این مجموعه، کودک را در شناختن حس بینایی

یاری می‌کند و او را با خود به دیدن پدیده‌های دنیای اطراف می‌برد؛ پروانه‌ها،

گل‌ها، هوایما و ماه آسمان.

نکته جالب توجه این کتاب آشنا کردن کودک با پدیده‌هایی نظیر تغییر شکل ناه در شب‌های مختلف و تطابق عدسی چشم در دیدن شبانهاست؛ آنجا که وقتی هوایما روی زمین است به اندازه واقعی خود دیده می‌شود اما؛

و به موسی نیز کتاب آسمانی دادیم، پس در آن اختلاف کردند [گروهی آن را پذیرفتند و گروهی به تکذیب آن پرداختند] و اگر نبود سخنی از یهودگارت که پیش از این گفته شده است [که به همگان فرصت اندیشه و اختیار تصمیم داده می‌شود، میان آنان [به عذایی که نتیجه کردار آنهاست] حکم می‌شد. آنها از این رو که باطل خویش را در خطر می‌بینند، در این [کتاب آسمانی] سخت تردید می‌ورزند. اما آن که کاری نیک و شایسته کند به سود خود اوست و آن که بد کند هم به زیان اوست

یهودگارت تو به بندگانت ستم نمی‌ورزد [آنها خود به خویش ستم می‌کنند].

قرآن مجید، سوره فصلت، ۸۲، آیت ۲۵-۲۴

بر شما باد به فهمیدن [حاجت] نه [نتها] روایت کردن آنها.
امیر مومنان علی (ع)، گزیده میزان الحکمه، حدیث ۳۲۲۲، به نقل از کتیرالقولاد

تصحيح علمي

تصحيح علمي متون-۲

باید کهنترین نسخه‌های موجود را به ترتیب تاریخ به دست بیآوریم. گاه ربع قرن، گاه نیم قرن و گاه یک قرن یا بیشتر لازم است تا شمار نسخه‌های ماهه ۷ برسد، پس از این نباید به سراغ نسخه‌های بعدی رفت زیرا هر چه پیش برویم، به تدریج غلظت و تحریفها فراوانتر و شمار افزوده‌ها و کاسته‌ها بیشتر می‌شود، نسخه‌های جدیدتر و بیشتر، آغازی هستند برای نسخه‌های دست و پاگیر، بیحاصل و گاه فریب‌دهنده که دستاوردی به پژوهشگر نمی‌بخشد، وی را به ورطه تحریفهای بیشتر و کثرت نسخه‌های غیراصل می‌اندازد و تحقیق در صحت انتساب و در نتیجه اصالت اجزای متن را دشوار یا ناممکن می‌سازد.

۳-۳. برهیز از بازپژوهی

حال که مشخص گردید چه نسخه‌هایی از متن تصحیح علمی مورد استفاده قرار می‌گیرند جای این نکته نیز هست که اگر گزارش یا گزارشهایی امین و مورد اعتماد از این نسخه‌ها تهیه شده باشد نیازی به مراجعه مستقیم به نسخه‌ها، فیشبرداری از آنها و بازنویسی متون نیست؛ چه، کاری است دویاره و بیهوده. کار مهم، آگاهی از ضبط نسخه‌هاست و این آگاهی می‌تواند از راه مراجعه مستقیم به نسخه یا تصویر آن، گمانزد فرعی برای تهیه گزارش از نسخه، استفاده از گزارش دیگران، یا حتی استفاده از مجموعه رایانه‌ای اختلاف نسخه‌ها به دست آید. تنها در صورتی که به نقل دیگران اعتماد نیست لازم است که مصحح یا شخص مورد اعتماد او، خود یا مراجعه به نسخه یا تصویر آن، از ضبط نسخه آگاهی یابند. در غیر این صورت برهیز از بازپژوهی و استفاده از منابع نزدیکتر و سریعتر اطلاعاتی، یکی از عوامل پیشرفت سریع پژوهش است.

بنابراین، در مراجعه به منابع تصحیح، از روگرفت (کپی) یا گزارشهای مورد اعتماد از ضبط نسخه‌ها و یا تلفیقی از این دو روش می‌توان بهره گرفت.

۳-۳. وقایف اصلی مصحح

با توجه به یکی از مهمترین ویژگیهای روش تصحیح علمی که قانوسندی و غیرشخصی بودن آن است، نمی‌تواند از کار تصحیح اثر، نیازمند اندیشه، ابتکار، یافتن مبانی و روشها و دستورالعملها و نظارت بر حسن اجرای کار است و نیم دیگر، اجرای کار براساس دستورهایی از پیش تعیین شده، وظیفه اصلی مصحح همان بخش اول است شامل:

- تعیین مبانی گزینش نسخه‌های متح،

- تعیین علمی اصول، مبانی و روشهای

تصحیح - نظارت بر اجرای صحیح کار و رفع مشکلات اجرایی مرتبط با تدوین اصول یا دستورالعملها. اما بخش اصلی اجرایی کار بر عهده مانیان یا نیروهای اجرایی استانی است و لزومی ندارد توسط مصحح به اجرا درآید. این موارد عبارت‌اند از:
۱- به یافتن نسخه‌ها و منابع و کتابخانه‌ها و آرشوهای عمومی یا شخصی،
۲- ثبت موارد اختلاف نسخه‌ها و ضبطهای گوناگون آنها.

شماره گذشته را در بخش اول و دوم این مقاله به هدف تصحیح و نقد مستدل روشهای مرسوم تصحیح متون (اعم از دیوانها و آثار نثر پیشینان) پرماتیم.

این شماره به تأسیس مبانی روش علمی تصحیح اختصاص دارد.

بخش ۳. روش علمی تصحیح

۱-۳. مقصود از «روش علمی»

منظور از روش علمی تصحیح یا روش تصحیح علمی دیوان یک شاعر یا تالیف یک نویسنده، شیوه‌ای است که در هر گام، برای خویش استدلالی داشته باشد بدین نحو که برای هر مدعی خوداقله دلیل و برهان کند و این دلایل و براهین، نهایتاً به اصولی بدیهی یا موضوعیهای پذیرفته شده در علوم برسد.

اگر روش تصحیح، علمی باشد، مانند روشهای علمی دیگر، قابلیت تعمیم دارد، مستقل از پژوهنده است و وابسته به ذوق، میل، گرایش و پیشداوری نیست؛ بررسی، نقد و حتی انتقاد می‌پذیرد؛ پشتوانه‌ای فلسفی (به معنای فلسفه علم) در پشت سر و دستوری علمی فراورد دارد.

چهره‌ای از این روش را در نقد روشهای مرسوم ددیدی و در اثبات روش تصحیح علمی، چهره‌هایی دیگر را از آن خواهیم دید.

۳-۳. اهمیت نسخه‌ها و منابع کهن

تصحیح اثر یک پدیدآورنده که در گذشته است یعنی دستیابی به نوشته یا سروده او در آن اثر، این کار از مقوله پژوهشهای تاریخی است. در این گونه پژوهشها یکی از مهمترین و اساسی‌ترین مراحل، دستیابی به «منده» و «متنع» تاریخی است که در تصحیح متون عبارت است از منابع مکتوب، هر چه فاصله زمانی این منابع با پدیدآورنده نزدیکتر و تعریف در سند کمتر و شباهت نسخه‌ها بیشتر باشد اعتبار ناچج بیشتر است.

ملاحظه می‌شود که شیوه تصحیح یک اثر پیش از آن که کاری ادبی باشد، از روش تحقیق تاریخی پیروی می‌کند و فرقی اساسی با دستیابی به فلاان گفتار پیامبر یا فلاان سخن شخصیتی تاریخی ندارد.

اگر دستخط یا نویسنده پیدا شد که زهی سعادت و گرنه در هر بخش از اثر که این توفیق دست ندهد، منابع اصلی تحقیق در کیفیت و کمیت اثر، نسخه‌های مکتوب اثر است. هر چه فاصله کتابت نسخه‌ها از دوران حیات پدیدآورنده بیشتر شود تحریف در آنها بیشتراره می‌یابد و شمار حذفها، اضافات و تغییرات بیشتر می‌شود، اینجاست که باید مرزی را برای اعلام کفایت نسخه‌ها در نظر گرفت که هم نسخه‌های اطمینانبخشی تری در آن باشد و هم تعداد نسخه‌ها به اندازه‌ای باشد که بتوان برای انتساب اجرایی متن به پدیدآورنده جتنه یا چندین پشتوانه و تأیید داشت.

نسخه‌های کتابت شده اثر در زمان حیات شاعر یا نویسنده، به ترتب تاریخ-اولویت دارند. اگر شمار آنها به چیزی حدود ۷۵ و بیشتر رسید چه بهتر و گرنه

ندارد، پس اولاً، احتمال صدق و کذب ضبط همه نسخه‌ها در حد یکدیگر است، ثانیاً، خطای مشابه در دو نسخه، اتفاقی است.

با توجه به آن چه گفته شد، احتمال خطای هر نسخه ۲۵۰٪ یا ۱۰۰٪ خواهد بود.

هر گاه برای نسخه احتمال خطایی در حد ۱٪ وجود دارد، احتمال خطای مشابه اما اتفاقی و مستقل از یکدیگر برای ۲ نسخه (با توجه به حساب احتمالات) برابر ۲٪ (۱٪) یا ۱۲٪ و به عبارت دیگر ۲۵۰ خواهد شد. به همین نحو احتمال خطای مشابه ۳ نسخه ۳٪ (۱٪) یا ۱۰۰٪ می‌شود که برابر ۱۲۵۰ است.

ملاحظه می‌شود که هر چه شباهت نسخه‌ها در زمینه‌ای بیشتر شود، احتمال خطا بودن روایت آنها کاهش می‌یابد تا جایی که به سرعت به صفر نزدیک می‌شود.

از سوی دیگر هر چه احتمال خطا کمتر باشد، احتمال انتساب ضبط نسخه‌ها به پدیدآورنده بیشتر است. مثلاً اگر احتمال خطا ۲۱۷۵ باشد، احتمال انتساب ۲۸۷۵ خواهد شد.

در نموداراتی رابطه تعداد نسخه‌ها، احتمال خطای مشابه و احتمال انتساب هر مورد به پدیدآورنده برای (۸ نسخه) (۸۰۰ احتمال) در رقم اعشاری) نشان داده شده است:

تعداد نسخه	احتمال خطای ضبط نسخه‌ها	احتمال انتساب ضبط به شاعر یا نویسنده
۱	۲۵۰	۲۵۰
۲	۲۱۷۵	۲۸۷۵
۳	۲۸۷۵	۳۸۷۵
۴	۳۶۷۵	۴۸۷۵
۵	۴۴۷۵	۵۸۷۵
۶	۵۲۷۵	۶۸۷۵
۷	۶۰۷۵	۷۸۷۵
۸	۶۸۷۵	۸۸۷۵

ملاحظه می‌شود که اگر هدف تصحیح، دستیابی به سخن شاعر یا نویسنده باشد، پشتوانه‌های مکتوب تا چه اندازه می‌توانند رساننده به مطلوب باشند بدون آن که ملاحظه و گزارشهای شخصی در آن دخالت دهد، بی‌آن که نیازی به استفاده از روشهای ذوقی، قیاسی، تفاطلی، تک‌نسخه‌ای و از این قبیل در تصحیح باشد.

بر این اساس نمی‌توان نشانهات نسخه‌ها را نیز ناشی از خطا و تعریف کتابت آنها دانست بلکه نمایانگر یادگاری در زمانها و نسخه‌های کهنتر است تا جایی که به تعیین نسخه‌های مکتوب از طریق پدیدآورنده بازمی‌گردد و از آن سرچشمه می‌گیرد و هر چه یک نشانه، در نسخه‌های بیشتری باشد، احتمال انتساب آن به پدیدآورنده بیشتر احتمال انتساب قرآنی دیگر در نسخه‌های کمتر است.

در شماره آینده و در آخرین بخش این مقاله به شیوه تعیین امتیازهای قرآنها بر اساس کثرت و قدمت نسخه‌ها و نکات ضروری دیگر خواهیم پرداخت.

32

سید علی محمد ولیی

کتابهایی این سوی پل

در جامعه هستند بسیاری از پژوهشگران و نویسندگانی که کتابها و نوشته‌های آنها به چاپ نمی‌رسد و دست نخورده باقی می‌ماند. حتی مواقع انتشار این آثار نیز در جایی بیان نمی‌شود. در نتیجه بازخوردها رفتار جامعه نسبت به این آثار - استقبال گرفته یا عدم استقبال، و از نقد گرفته تا تغییر- معلوم نمی‌شود و در نتیجه مؤلفان آنها یا به خلق اثری دیگر می‌پردازند که خواننده نمی‌شوند یا انگیزه پژوهش در آنها از میان می‌رود. در هر حال پل ارتباطی میان پژوهشگر و نیازهای جامعه پدید نمی‌آید. جامعه‌ای نیز که پژوهشگران آن انگیزه‌ای برای یافتن پاسخهایی برای نیازهای جامعه نداشته باشند، چگونه می‌تواند پیشرفت کند؟

محسن سیددین یکی از پژوهشگران حوزه دین است. او در سال ۸۵ دین آموزش و پرورش شهرستان خمین بوده است و پس از آن از طرف مردم این شهر به نمایندگی مجلس شورای اسلامی انتخاب می‌شود. به مدت ۱۱ سال در مرکز آموزش مدیریت دولتی، مرکز شهید باهنر، دانشکده قرآن و تربیت معلم وادقیون در زمینه آشنایی با قرآن، علوم قرآنی و روش‌های تدریس دانش تاسه است. وی که متولد ۱۳۳۲ خورشیدی در خمین است دارای مدرک کارشناسی مشاوره و دانش‌رسانی عالی (دانشگاه تربیت معلم) و مؤلف کتابهایی در زمینه‌هایی مانند علوم قرآنی و نهج‌الایلافه است که به چاپ نرسیده‌اند. این گفت‌وگو درباره موضوع این کتابها و ضرورت تألیف آنهاست.

چه ضروری برای نگارش هر یک از کتابهایان احساس گرمی؟ از آنجا که در مبارزات قبل از انقلاب و در

فعالیت‌های شغلی بعد از آن به ویژه در چهار سال نمایندگی مجلس، همواره مختلف از شرایط اسلامی در جامعه می‌دیدم، برای آشنایی خودم و دیگران با دین آن هم از سرچشمه قرآن و سنت و نه آبا ورجال شروع به تحقیق و تحقیق کردم.

باین دیدگاه ابتدا با بررسی لغات قرآن، دریافتم که بیشتر آنها جنبه اصطلاحی دارند و درک آنها نیازمند فهم کلی قرآن است نه تنها مراجعه به فرهنگ لغت.

سیس با گردآوری و توضیح حدود ۱۸۰ اصطلاح کلیدی فهم قرآن، کتابی با عنوان «اصطلاحات و مفاهیم قرآن کریم» تألیف کردم.

گفتنی است که با فهم اصطلاحهای قرآنی، متوجه می‌شوم که بسیاری از ترجمه‌ها و تفسیرها یا مفهوم حقیقی آیات و عبارتهای قرآنی همخوانی ندارند. بنابراین یادکرد شخصی خود از آیات، مفاهیم و ارتباط آنها با هم کتابی فراهم آمد که هنوز چاپ نشده است.

محسن کتابهای مفاهیم موضوعی قرآن شامل عنوان‌های موضوعی موجود در سوره هجره را با توضیح ایده‌های آنها، مروری بر پدیده‌های مختلف قرآن،

کتاب‌ها

میانایی فلسفه اخلاق

موضوعها، مفاهیم و نظریه‌های فلسفه اخلاق در مغرب‌زمین است. غرض فرعی آن هم این است که متن‌هایی و تکمیلی سودمندی در اختیار دانشجوین است. مستطیع کارشناسی و افراد دیگری گذارده شده که می‌خواهند درباره این مفولات بپایزیشی کنند.

تقریباً، تهران، ۱۳۸۲. بهار، ۳۵۰+نوبان
این کتاب یک اثر درسی مرتبط با علم اخلاق در مغرب زمین است که در پنج بخش سازمان یافته است. بخش اول (موسوعات فلسفه اخلاق) شامل مباحث اخلاق و نظریه‌های حسن و قبح است. بخش دوم (اخلاق مثبت بر فضیلت) به فضیلت در فلسفه باستان و رابطه فضیلت و سعادت می‌پردازد. بخش سوم (اخلاق مثبت بر کردار) به خودمجبوری اخلاقی و روش‌شناختی، نظریه فرمان الهی، اخلاق مثبت بر فائون طبیعی، مکتب کانت، نتیجه‌گرایی و عدالت اختصاص دارد. بخش چهارم (دو منظر فرافراقعی) با (پایه) از نسبی‌نگری اخلاقی و توجیه اصول اخلاقی می‌گوید. بخش پنجم (عبارتهای توفیق در غرض اخلاق) نیز دارای دو عنوان اصلی است که چنین نام دارند: تصمیم شخصی در اخلاق مثبت بر وضعیت، اگزیستانسیالیسم، و اخلاق مثبت بر برابرت (تیمار) و زمینه‌گرایی، اخلاقی عملی‌گر.

غرض اصلی از نگارش کتاب حاضر، آشنا کردن نوسازان اخلاق با بهترین

روشنانختی، نظریه فرمان الهی، اخلاق مثبت بر فائون طبیعی، مکتب کانت، نتیجه‌گرایی و عدالت اختصاص دارد. بخش چهارم (دو منظر فرافراقعی) با (پایه) از نسبی‌نگری اخلاقی و توجیه اصول اخلاقی می‌گوید. بخش پنجم (عبارتهای توفیق در غرض اخلاق) نیز دارای دو عنوان اصلی است که چنین نام دارند: تصمیم شخصی در اخلاق مثبت بر وضعیت، اگزیستانسیالیسم، و اخلاق مثبت بر برابرت (تیمار) و زمینه‌گرایی، اخلاقی عملی‌گر.

الموجز فی اصول الفقه اثر آیت‌الله جعفر سبحانی یکی از کتابهای درسی مصوب برای حوزه‌های علمیه در اصول فقه است. کتاب حاضر خلاصه‌ای از آن کتاب با ترجمه فارسی و به نوبی شرح بخشهایی از آن است که به صورت پرستش و پاسخ، کلیه ابواب اصول فقه را دربر می‌گیرد.

در انتها نیز نمونه سؤلهای امتحانی آمده است که در مجموع ۴۲۲ پرسش را تشکیل می‌دهد.

منتخب شد

شهبوزاد
وژده ادبیات داستانی پیش شماره
دوم بهار ۱۳۸۲
از انتشارات معاونت فرهنگی
هنری دفتر تبلیغات اسلامی حوزه
علمیه قم
آخبل ادیان
مانمانه اطلاع رسانی
شماره ۱-۱۰ دیهشت ۱۳۸۲

خیمه
نشریه هیئتنا و مجالس حسینی
شماره چهارم-ربیع الثانی ۱۳۳۲
فرهنگ جبال
فصلنامه حوزه نمایندگی ولی فقیه
دروازت جهاد کشاورزی
شماره ۳۰- زمستان ۱۳۸۱
فصلنامه کتابهای اسلامی
شماره هشتم- بهار ۱۳۸۱

Mecca the Blessed, Medina the Radiant

مکه مکرمه و مدینه منوره

نویسنده: علی کازویوشی نوماچی و دکتر محسن نصر
Ali Kazuyoshi Nomachi, Dr. Seyyed Hossain Nasr
۱۹۲ صفحه، ناشر: Aperture، سپتامبر ۲۰۰۳ بیشتر می‌شود، بهار ۲۵ دلار.

این اثر ارزنده حاوی عکسهایی از اماکن شهرهای مقدس مکه و مدینه است و توسط علی کازویوشی نوماچی (که به تازگی به اسلام گرویده) برداشته شده است. تصاویر کتاب به دلیل قانون منع عکسبرداری و ورود غیرمسلمانان به این مناطق مقدس می‌تواند برای غربیها (که به مسلمانان جلب توجه باشد) به ویژه این که بیشتر عکسها در ماه مبارک رمضان درج شده‌اند، همچنین دکتر سیدحسین مکه و مدینه برداشته شده‌اند. همچنین دکتر سیدحسین نصر استاد معارف اسلامی دانشگاه جرج واشنگتن به توضیح تاریخی این شهر می‌پردازد. او می‌نویسد، مکه و برادر همدار مدینه به عنوان قلب می‌مرکز تقدس جهان اسلام به لوح شهرت رسیده‌اند و تا زمانی که مردان مسلمان جهان راضی و حقیقت‌پور و روایت‌کنندگان را باور دارند این دو شهر نیز به طبقه خویش ادامه خواهند داد. تصاویر نوماچی دارای اطلاعات و پیامهای روشنی است که در این کار اخیر او نیز به چشم می‌خورد. صدها و هزاران مؤمن سیدجامعه که به دور عتبه کعبه در گردش لذت‌ناشدین موهای مردان به وسیله یکدیگر، خانواده‌های خسته، روزه‌دار، کودکان و نوجوانانی که در حال نماز هستند ....

عکسهای نوماچی علاوه بر این که از آراش خاص بخور دارند، حس بیرونی مسلمانان را نیز به بیننده منتقل می‌سازند و جنبه‌های گوناگون این ایمان را نشان می‌دهد.

Learning to Pray: How We Find Heaven on Earth

فراگیری نیایش: چگونه آسمان را در زمین نیایشیم

نویسنده: واین مولر Wayne Muller ۱۶۶ صفحه، ناشر: Barzen Doubleday DelPac، آوریل ۲۰۰۳، بهار ۱۶/۹۷ دلار.

این کتاب آگاهی بخشی راهنمایی ژرف و در عین حال ساده، برای دعا و نیایش پروردگار و حاوی پیش‌نویس از مفهوم روز نشسته، نود کلیدیان است. نیایش پروردگار که از ادعیه این روز است به عنوان دعایی که فارغ از مفهوم زمان است مطرح می‌شود. آن چنان که سزادگی به بخارند از طریق جلادت می‌تواند ما را قادر سازد تا از نیروهایی که از این طریق کسب می‌کنیم در سلامت‌سازی و تحول زندگی روزمره بهره‌برداریم. به نظر نویسنده هر کلمه و هر عبارتی از این دعا دارای انرژی‌های فراتر از زمانی‌ساز این دعا را تنها کلمه دعا ناغای می‌شود؛ همیشه به خاطر داشته‌باشیم که در خوراندن دعاها نیایشیم نویسنده سپس عبارت به عبارت این دعا را پیش می‌برد و شرح می‌کند این شیوه به خواننده کمک می‌کند تا با اعتماد به خویش عین عبارت را درک کند و به یاری قدرت فراتر دعا را در آستانه خوستهای انسان سلطان و همچنین طلب بخودگی از بخارند را مطرح می‌سازد. انتهای هر بخش از کتاب با دعایی پایان می‌پذیرد با انجام این نیایشها راه زندگی و قلب‌نیایشگر روشن گردد.

موضوعها، مفاهیم و نظریه‌های فلسفه اخلاق در مغرب‌زمین است. غرض فرعی آن هم این است که متن‌هایی و تکمیلی سودمندی در اختیار دانشجوین است. مستطیع کارشناسی و افراد دیگری گذارده شده که می‌خواهند درباره این مفولات بپایزیشی کنند.

سنت های نمایشی در فلات ایران متمرکز شده است که البته هنوز کار آن به اتمام نرسیده و سفرهای دیگری نیز در پیش دارم.
اجازه دهید به سراغ کتاب «فرهنگ واژگان تبری» برویم
پرایم از چگونگی ما و چگونگی این اثر و مندرجات آن بگویید.

می دانیم که زبان تبری یکی از شاخه‌های مهم پهلوی غربی است. شاخه‌هایی بیشتر پانزده ها، آثار خطی و نوشتاری زبان تبری، در کتاب هزاردها و سده‌ها به سبب تاراج جنگگان از یک سو و از سوی دیگر به سبب ناخبردی و بی‌گفتایی و درگیری‌های پیوسته اسپهان و ملوک تیره‌های بومی، به دست نابودی سپرده شد. با این همه پژوهشگران گذشته

و حال بر این نکته باورمندند که کتاب ارزشمند مرزبان‌نامه نوشته مرزبان بن شروین بن رستم که امروز یکی از متون گرانقدر ادبی کهن و از نمونه‌های درخشان نثر مصنوع و موزن ایران زمین به شمار می‌آید، با این زبان نگاشته شد و بعدها به عربی، فارسی و نیز ترکی ترجمه شده است.

مرزبان قرآن کریم به زبان تبری، که به گوش ادیبی ناشناخته بیدام، گرهائی بر زبانی، گستردهی و توانایی این زبان در بیان انشدهای مذهبی و فلسفی در گذشته‌های نه چندان دور بوده است. همچنین آثاری چون «بکی‌نامه نوشته مرزبان بن رستم و «باوند نامه نوشته نویسنده‌ای ناشناخته هر چند تا کنون به دست نیامده است، اما بنابر گواهی

مذکورها و شناسای منابع تاریخی به زبان تبری نگاشته شده‌اند. در این میان باید از برخی پانزده‌ها و آثار گرانسنگ ادبی و فلسفی نیز یاد کرد که به طی سده‌های مبانی مجری از عربی و یا فارسی به زبان تبری برگردانده شده‌اند که از جمله آنها برگردان تبری «مقامات حریری مربوط به سده نهم مجری، (الفسری) زبیده فیروسیان، مجموعه منشآت و احکام به سه زبان فارسی، عربی و ترکی، که چند نسخه از آن با اختلافاتی در کتابخانه‌های جهان موجود است.

نظر به مسائل یادشده به این نتیجه رسیدم که به انجام رساندن کاری چنین سزای درگاه نخست نیاز به هم اندیشی و همکاری همه پژوهشگران آگاه، دارد. تا با همکاری و ارائه روش مطلوب و کاری، از آن با گونه‌ای رسامی به انجام رسانند. بنابراین با دعوت گروهی از پژوهشگران سانسادهی لازم را انجام دادم و در نهایت این کار به انجام رسید.

از قراداد هم به دوره این اثر اضافه شده است.
نصف دوره این اثر با لوح فشرده صوتی و تصویری (CD همراه است که بنابر پیشنهاد، طراحی، برنامه‌ریزی و اجرای ناشر انجام یافته و مندرجات CD شامل ثبت فارسی و فونیتیک (آواشنیت)، تصاویر مربوط به واژگان، همراه با ادای صوتی و

آوایی هر واژه است.
این آسوی تهادهای دولتی مساعدتی برای انجام این کار صورت پذیرفته است؟

اگر منظورنات کمک در مراحل گردآوری و تحقیق اثر است به هیچ وجه. ولی وزارت ارشاد جهت کمک به انتشار این اثر هفتصد دوره آن را از ناشر پیش خرید پذیرفته است که قطعاً کمکی مؤثرتر در جهت نشر این اثر بوده است.

آقای اشرفی به می‌خواهم، چند سؤال خصوصی‌تر داشته باشیم و آن اینکه چه نوع کتاب‌هایی مورد علاقه شماست؟

من براساس نوع کارم ناچارم تا بخش اصلی مطالعاتم را بر روی منابع تاریخی و ویژه تاریخ فرهنگ متمرکز کنم، تا از طریق کشف اسناد مکتوب و مقایسه آنها با تحقیقات و دریافت‌های میدانی نسبت به نتایج کار و برداشت‌هایم اطمینان حاصل کنم. طبیعتاً از تحقیقات جدید زونگی و هنری نیز فارغ نیستم کما اینکه در حال حاضر مشغول مطالعه تحقیقات ارزشمند دکتر شهیدی در زمینه تعبیه هنرم، چنانچه فرصتی باقی باشد از خواندن آثار

♦ باید تأکید کند که پرداختن به وجوه مختلف فرهنگ و سنت‌های شفاهی به عزمی ملی نیاز دارد

شاعران نیز لذت می‌برم.
ملاج چه نوع اشعاری؟
عموماً اشعار شاعران معاصر غرب و آمریکایی

لاین.

ظاهر کار تطبیق میدانی و کتابخانه‌ای کاری نسبتاً سخت و یکپواختی است.
حال اینکه شعر مستعیناً از لقیظ ترین احساسات انسانی سرچشمه می‌گردد آیا این شکل مطالعه سزای جهانی به جهان دیگر نیست؟

در هر صورت من به هر نوع سفری جو گرفته‌ام، از روستایی به روستایی دیگر یا به قول شما از جهانی به جهان دیگر. شعر دروازه‌ای به جهان درونی آدمی و همسویی با ظرفیت‌ترین احساسات و آرمان‌های انسان است. جامه اینکه شاعران مورد علاقه‌ام اعم از شاعران لاتینی و عرب کلدی سحرآمیز و غلاشی این دروازه را در چنگ خود دارند.

بیژان محمودی یادداشت

تبلیغات کنکوری

چو از مجلس امتحان دینی و قرآن آسوده گشتم و در محبت پارفرهم از مدرسه به در شدم، دستاکی چند به سویم دراز شد. چو خود را یافتم دیدم دامن پر گشتم مرا از تبلیغات مؤسسات کنکور، آنها را به خوارجیم گفتند، پارفرهم نیز، به خانه شدم و خوارجین گشودم و تبلیغات و مجلدهایی یافتم چندین ده برگی؛ به یک صفحه امتحانی از ریاضی و به صفحه بعد پاسخ آن نام مؤسسات آراسته بود به اسم برج سوم.

پس از فراغت از امتحان حساب و ریاضیات خود را آماده نمودم تا دستاکی پیش، دراز شده به سوی خویشتم پیام، بدان روز پارفرهم مرا باری نمود تا به خانه؛ پس سگرمه در هم کشیدم و از مدرسه خارج گشتم، بدین سان شد که این دفعه جز مجلدات مرا یکی سی دی بدانند. به خانه شدم، پس عزم کردم تا بدانم چه در آن نهفته است. سی دی روشن بنموده و سی دی بدان گشتم. قافلیی چند مردان و زنان خوش صورت و خوش الحان مزیت‌ها بر مژمه برشمرند. این تمام بشد. در پس آن تصاویری موعج می‌نمودند. چو دیدم چنین است، دهان گشودم به نحاشی و طلب کردم تا بدانم این تصاویر خود منظم کرده‌اند یا شبکه‌ای ماهواره‌ای قبول زحمت نمودند و ایشان تصاویر از آن برگرفته‌اند، پارفرهم آگاه نمودم ناسی دی زوینت نکند و دیده نیلاید بدان که،

و زراحتی پس شکراف آورد دل و روده‌اش رایه کف آورد

خسبیدم و گابوسی چند بدان تصاویر معلو دیدم و چندان که بر خاشتم، مجدد دهان به نحاشی گشودم.

در پس حساب، امتحان گیمیا بداشتم و بدین سان بود که مجلدات سرشار بودند از امتحانات گیمیا. بر پدر مؤسسات رحمت فرستادم و سؤالاتی چند حل نمودم.

چو گیمیا بدادم، پرده مدرسه را کنار زدم. منظره‌ای دیدم بس شگفت و دیدم بنمایدلم تا آنچه می‌بینم مرا باور گردد. در خیابان هیچ پرده بر نمی‌زد و خبری نبود از دستان دراز شده، چون تفکر نمودم، در یافتم دو سال پیش، از تنظیم کتاب زیست نمی‌گذرد و امتحانی نبوده تا مجلد کرده، ما را دهند!

دو روز بر من گذشت و شب دو را خوابیده پای بر مجلس امتحان نهادم. امید داشتم تا دستان دراز شده به سوی خویشتم نیام، امیدم از غرض اعلام برسم گرفته شد؛ چو دستان پیش و بیشتر بدادم، یکی از دستان مرا چیزی بداد که چشم‌انم از حلقه به در شد. آن دست مرا خوارجینی بداده بود بدان سی دی کشند. چو بر همشترام حال باز نمودم، مرا گفت: «خوارجین؟! این راست نمی‌گویی»؛ گفتم: «مگر تو نایه حال مردوخ بر دهان دیده‌ای؟» و خوارجین بدو نمودم. آن دیگری تبلیغی بود از مؤسسه‌ای که با ناسی طبیب بدانجا زوینن بر دو مؤسسات برج سومی نیز به سان روزهای قبل مرا مجلدهایی معلو از امتحانات بداده بودند.

حال یک روز می‌گذرد از دریافت خوارجین و مرا خبر نیست از آینده، می‌اندیشم شاید در پس امتحان زبان فرنگی مرا چیزیهای پیش و به دهند. خدا عالم است. احکام بدین نتیجه منج گشته‌اند. کنکور مرضی است که بدتر از آن بشر را عارض نشده و به مانند آن گردایی بالا دارد ما از خود فرو نکشیده است. کنکور آخوری گشته برخی را نات، به ثروت دیگران پر کنند.

جهانی شدن: فرهنگ، هویت

گرفته و البته در این میان سهم منتقدان و مخالفان بسی بیشتر از موافقان است. برخی از منتقدان معتقدند که هدف اصلی طرح جهانی شدن مسلط کردن فرهنگ غرب بر جهان از طریق اقدام، تضعیف و ویران کردن فرهنگ‌های دیگر است. برخی دیگر نیز با را سازین فرهنگ جهانی، یکسان گاشته‌اند. برخی دیگر از منتقدان هم هر چند از منظر «طنزه» یا «طرح» به این پدیده نمی‌نگرند، اما معتقدند «جهانی شدن همچون فرایندی مبتنی بر یک رشته تحولات ساختاری بسیار گسترده در حوزه‌های مختلف قلمداد می‌شود که همه می‌توانند، فراملی و فروقلمی را تحت تأثیر قرار داده و به چالش می‌رساند.

بر منشی چنین بیرون‌دهی از مقاله و کتاب نویسنده کتاب «جهانی شدن، فرهنگ و هویت» معتقد است. آیینینه موضوع پژوهش چندان رعایت‌بخش نیست. آثار مربوط بسیار اندک‌شمار و کم‌جمع هستند و این آثار هم با پیش‌فرض‌های غیرعلمی و ارزشی به بررسی جهانی شدن و پیامدهای آن می‌پردازند و یا از حد طرح کلیات فراتر نمی‌روند. نویسنده در این کتاب سعی کرده در عین پرهیز از بحث ارزشی و فرار رفتن از حد کلیات، گامی هر چند کوتاه در تأمین این نیاز و پر کردن شکاف پژوهشی موجود برآورد، به همین منظور بررسی فرایند جهانی

نویسنده: **احمد گل محمدی، ناشر، نشر نی، چاپ اول، زمستان ۱۳۸۱، قطع روم، ۱۶۵×۲۵۰، صفحه ۳۷۱، ضخامت ۲۲۰۰ تومان**

مفهوم جهانی شدن چند سالی است که به مناقشه‌ای فکری - کاربردی در سطح جهان انجامیده است و ترانه‌های آن به کشور ما نیز رسیده و چند مدتی است که بحث درباره این مفهوم به یکی از جدل‌های فکری میان موافقان و مخالفان بدل شده است، اما آنچه که در این میان مورد غفلت قرار گرفته و با اگر هم با کوشش‌های فردی افراد، توجهی علمی به آن شده، همانا شناساندن وجوه گوناگون آن به افراد و علاقه‌مندان دیگرتر موضوعات است. در واقع در جامعه ما در مقایسه اهمیت موضوع و میزان توجه به آن نسبت معمولی برقرار نیست.

آن بخش از مقالات یا کتاب‌هایی که در این زمینه منتشر شده‌اند عمدتاً بر توصیف و تبیین نوعی خاص گرای ملی، مذهبی، جنسی و از این قبلی متمرکز شده‌اند و از تحلیل جوانب چندین‌تری جهانی شدن سر باز زده‌اند. به غیر نویسنده کتاب «جهانی شدن: فرهنگ، هویت» آنچه در آثار مرزبان جهانی شدن (صدهد آثاری که به نوعی به زبان فارسی به صورت کتاب یا مقاله نوشته شده است) بیشتر به چشم می‌خورد، توصیف یا بیان تاریخی خاص گرای‌هایی من است که در قالب جنبش‌های واگرایانه قومی و دینی نمود می‌یابد. بنابراین به تنها از دیدگاهی که به جنبش پانده‌های توجه نمی‌شود، تبیین آنها به عنوان نمودها و مصداقی پانده‌ای فراتر و عام هم اهمیت ثانوی می‌یابد.

گل محمدی که کتاب را برپیندای علمی نوشته معتقد است که «اندک آثار مربوط به جهانی شدن کار کم و بیش ارزشی و ایدئولوژیک به خود

